Բ. ՏԱՐԻ ԹԻՒ 381 — ՀԻՆԳՇԱԲԹԻ 11 ԱՊՐԻԼ 1885 — (Ն. Տ.) 23 ԱՊՐԻԼ 1885 — 8 ՊԷՃԷՊ 1302

40 ՓԱՐԱ.

ԳԱՅՄԱՆՆԵՐ

Ծանուցման առողջ մէկ անգամի համար՝ 2 գուրուշ՝ եկող ամ գամի համար 2 գուրուշ է. առեալի անգամներու համար զատ սակարկութիւն կրկին։

Օրագրոյս վճարակետ նամակ կամ որ և իցէ գրութիւն պէտք է ուղղել՝

«Առ խմբագրութիւն ԱՐԵՒԵԼՔ ազգային թերթ ԱՐԱՐԱՏՅԱՆ. Զայթիա, Նորատունկեան խան։ Իսկ գաւառներէն հետեւեալ հասցէին՝

(اردولك) هاتف نورادونكيان ده‌طه‌لغه ده‌ده‌لیه

غزته‌سی اداره‌سنه

Les annonces sont reçues à l'EASTERN AGENCY, Karakeuy, Déirmén han

ԱՐԵՒԵԼՔ

ՕՐԱԳԻՐ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԵՒ ԱԶԳԱՅԻՆ

40 ՓԱՐԱ.

ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

Պարապ	Հասու	Տարեկան	գանձեկան	արժէքն 200
»	»	Վեցամսեայ	»	» 100
»	»	Եռամսեայ	»	» 50
Գաւառաց Հասարակ և տեղական թղթատարով տարեկան			»	» 240
Գաւառաց Հասարակ և տեղական թղթատարով վեցամսեայ			»	» 120
Օտար երկիրներ Տարեկան			Դրամ	 56
»	»	Վեցամսեայ	»	 28

Գրաւոր զրկուած լուսագրաց համար՝ Խմբագրութիւնը պատասխանատու չէ։

Խմբագրութեան զրկուած ոչ էնամակ կամ գրութիւն ետ չ'տրուիր։

Ծանուցմունք կընդունուին ԻՍԳԸՐՆ ԵՂԵՆՍԻ գործակալութեան ձեռամբ, Բարաքէօյ, Տէյիրմէն խան

Կ. ՊՈԼԻՍ

ՁՈՐԵՔՇԱԲԹԻ 10 ԱՊՐԻԼ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ՏԵՍՈՒԹԻՒՆ

ԱՆԳԼԻԱ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ

Թէև մեք կը կարծենք միշտ թէ Անգլիա և Ռուսիա չպիտի պատերազմին, գէթ առ այժմ, և այսպէս կարծելու համար ունինք միշտ ընտիր պատճառներ, բայց պէտք է խոստովանիլ թէ վերջին երկու աւուրց հեռագիրները, զորս հրատարակեցինք «Նոր Կնճիռ մը» խորագրոյն ներքեւ, խաղաղութեան յոյսերը զօրացնելէ հեռի են։ Հավատ կ'ըսէ մեզ, չենք գիտեր ի՛նչ ստիճան ստուգութեամբ, թէ Անգլիա Ռուսիայէն պահանջէ՝ ետ քաշել իւր զօրքերը Աֆղանեան սահմանագլխէն. և Ռուսիա մերժողական պատասխան տուաւ (*) եթէ Անգլիոյ Նախարարապետը Բալմերդոն մը կամ Պիքոնսֆիլտ մը լիներ, այդ ծանրակշիռ ծանուցումէ յետոյ պիտի կարդային՝ սա տեսակ բառեր. «Անգլիա վերջնագիր մը կը պատրաստէ.» կամ «30,000 զօրաց հրաման եղաւ Հնդկաստան երթալ անմիջապէս։» Բայց Անգլիոյ Նախարարապետն է կը լատոդոն, և Հավատի հեռագրին յանդգնութիւնն ո՛չայ ինչ կը պատրաստակէ բայց եթէ ազատական Բէլ-Մէլ Կաշէդ և պահպանողական Սալիսպուրի լաւատեղեակ լրագրաց ապահովութիւնները թէ «Լիվերպոյ համաձայնութիւն պիտի գոյանայ»

Թայմսին Բեգրադուրկի թղթակիցն ապրիլ 8ին կը գրէր. «Եթէ պ'դենք «թէ Ռուսիա ոտք կոխած է ափղան-«եան հողին վրայ, առանց արդար չար-«ժառիթի, և պահանջենք որ Ռուսիա «ետ քաշուի, գրէթէ յոյս չկայ թէ «բարեկամական լուծում կարենայ «տրուիլ խնդրոյն, ըստ որում Ռուսիա «արժանապատուութեան խնդիր կը «նկատէ ետ չքաշուիլ և իւր յառաջ-«խաղացութիւնը կ'արդարացնէ Աֆ-«ղանաց կարծեցեալ յառաջխաղացու-«թեամբ. այնպէս որ, եթէ մի եւ նոյն «ժամանակ Աֆղաններն եւս ետ չքաշ-«ուին, Ռուսիա չի կրնաւ ընաւ զիջա-«նել ետ քաշուելու»

Բայց եթէ ստոյգ է Հավատի լուրն, Անգլիա ըրեր է արդէն այն պահանջում, որ «բարեկամական լուծման մը» հաւանականութեան վերջ պիտի տար։ Այս է պատճառն որ թէ Եւրոպիոյ և թէ Դալաթիոյ Սակարանաց վրայ դէշ տպաւորութիւն բրած է խնդրոյն նոր երեւոյթը։ Թայմս եւս կ'երեւի թէ իւր վերջին թիւերով այժ տուած է խնդրոյն յոռետես նկատման։ Բայց Բէլ Մէլ Կաշէդի և Սպանդարի ապահովութիւնները կը ցուցնեն թէ երկուց տերութեանց միջեւ խնդիրը տակաւին չէ հասած յայն վճռական կէտ, ուր պատերազմն անխուսելի կարենայ համարո՛ իլ այլ ևս։

Քանի որ խնդիրն այսպէս տակաւ կը մեծայ դեռ, ստորեւ կը ներկայացնենք ընթերցողաց զանազան քաղուածներ ու տեղեկութիւններ՝ խնդրոյն զանազան երեւութից վրայ։

* * *

ԼՈՐՏ ՈՒՈԼՈԼԻ. Թայմս կը ծանուցանէ ապրիլ 14 թուով. «Լորտ Ռոլոլի Դահիրէի մէջ է այժմ, և եթէ անգլոյ-ռուս պատերազմը ծագի, հաւանօրէն պիտի անուանի հրամանատար անգլիական բանակի մը, որ Ռուսերէն բոլոր պոլոն երկրաց ունենար Անգլիա կրնայ կորուսանել Հնդկաստանն իսկ, մինչ Ռուսիա առ առաւելն Կեդրոնական Ասիոյ անապատներն, ամուլ դաշտներն և աւազակ ցեղերը կորուսանելու կրնայ դատապարտուիլ, այն ալ առ ժամանակ մի։

Թայմս կը հերքէ այս կարծիքը։ «Եթէ պատերազմ ծագի, Եւրոպական տերութիւնք մեզ դէմ արգելք հանել կրնան փորձել, քանզի սահմանափակել պատերազմ, Կեդրոնական Ասիոյ մէջ, և Անգլիոյ նաւային ու զինուորական զօրութեանց ներքեւ ծագման դէմ պահպանելով Արեւելեան Եւրոպիոյ չէզոքութիւնը։ Բայց եթէ Ռուսիա պարտաւորէ զմեզ պատերազմիլ, չենք կարծեր թէ պատերազմն սահմանափակուի քաղաքականութիւնն յաջողի։ Անհիմն է նաեւ կարծել թէ Ռուսիա քիչ և Անգլիա շատ բան ի վտանգի կը դնէ։ այդ պատերազմի Ռուսիոյ համար՝ պիտի ունի սոսկալի նշանակութիւն, որ ոչ թէ հաւանական, այլ ստուգութիւն մ'է, երբ պատերազմ ծագի։ Բայց տարի, եթէ Ռուսիա Աֆղանստանի սահմանաց վրայ յաղթուի, Թիւրքմէնք անշուշտ պիտի ապստամբին իրենց վրայ վերջերս դրուած լուծին դէմ, և մեծագոյն մասամբ պիտի խորտակեն Կեդրոնական Ասիոյ ռուսական աշխարհակալութեանց արդիւնքն, որք այնքան մեծ դժուարութեամբք ու ծախիւք ի դլուխ հանուած էին։»

ԻՐԱՒԱՐԱՐՈՒԹԻՒՆ. Հեռագիրն անց եալները ծանոյց թէ Լորտ Կրանվիլ կը խորհի չեզոք տերութեան մը իրաւարարութեան յանձնել ափղանեան խնդիրը։ Թայմս, ապրիլ 13ի խմբագրականաւ, կ'ըսէ թէ Անգլիա չի կրնար այսպիսի ծանր խնդիր մը յանձնել ուրիշ տերութեան մը վճռոյն։ «Միջազգային վէճերու համար այս դարման —իրաւարարութիւն— այնչափ գիւրաւ ի գործ չի կրնար դրուիլ որչափ կը կարծեն միամիտ անդամք խաղաղասիրաց Ընկերութեան։ Իրաւարարութիւնը գործնական և փափաքելի միջոց մ'է երբ համեմատապէս նուազ կարեւոր գործեր խնդրոյ ներքեւ են։ և Անգլիա փորձով ցուցած է թէ կը յօժարի իրաւարարութեան թողուլ այդպիսի խնդիրներ։ Բայց երբ Կայսրութեան կենսական շահեր ի վտանգի են, անհնար է խնդրոյն որոշումը թողուլ օտար կառավարութեան մը կամ անհատի մը վճռոյն։ Խնդիրներ կան որոց վրայ աղգերն իրենց շահուց հակառակ վճիռ չեն կրնար ընաւ ընդունիլ, բայց եթէ երբ զինուց բախտն իսկ այնպէս որոշէ։ Ֆրանսա, 1870ի առաջին պարտութիւններէն յետոյ, առանց անպատուութեան չէր կրնար հաւանիլ Ալզաս-Լոռէնի թողման, զոր Գերմանիք կը պահանջէին։ Անոնք որ կ'ըսեն թէ, այդ պարագայի մէջ, Ֆրանսա պարտաւորեր իրաւարարութեան յանձնել խնդիրն, և այսու առաջին տանուլ Բարիզի պաշարման և դաւառային պատերազմին ադեմից, չեն հասկնար «ազգային արժանապատուութիւն» բառին իմաստն, և կ'անգիտանան թէ ազգային արժանապատուութիւնն ազգային բարեկեցութեան հետ լծորդեալ է։ Իրաւարարութիւն կը յանձնարարեն մեր մէջ անո՛նք միայն որ Ռուսաց Հերագայ տիրելոն և մինչեւ Հնդկաստանի սահմանագլխները գրաւն մեծ կարեւորութիւն չեն տար։ Բայց այդ պատուական մարդիկ, որոց Գ. Կլատսդոն անցեալ օր երկդիմի պատասխան մը տուաւ, փոքրամասնութիւն մ'են թէ եռկրին մէջ և թէ՝ ազատական երեսփոխանութեան մէջ։»

ՄԻՋՆՈՐԴՈՒԹԻՒՆ. Պիզմարք իշխանին Ռուսիոյ և Անգլիոյ քով միջնորդելուն լուրն եւս ցարդ չատագուեցաւ։ Թայմս այս մասին կ'ըսէ. «Անկեղծ դոհունակութիւն պիտի զգանք նեղմէ Պիզմարք իշխանը կամենայ և կարենայ գործածել իւր մեծ ազդեցութիւն ինչպէս խաղաղութեան պահպանման ա՛նպիսի պատուաւոր պայմաններով զրոս Անգլիա կարենայ ընդունիլ, և չենք տարակուսիր թէ իշխանն ունի զօրութիւն այսպիսի միջնորդութիւն մ'ընելու։ Ռուսիա, իւր սպայից իսկ խոստովանութեամբ, յաղթահարացութիւն մ'ըրած է Հերադ տանող ճամբուն վրայ, մինչ երեւակայական բանակցութեամբք կը զբաղցնէր զԱնգլիա, և անիրաւաբար ցարդելով մեր ափղան դաշնակիցներ, մեծ պատերազմի մը երկիզ յառաջ բերած է։ Ռուսիոյ անկ է ուրեմն քաւել իւր յանցանք՝ յետս կոչելով իւր զօրքեր և պաշտօնական բնելով Քոմարոֆ զօրավարը։ Դերմանիա կրնայ, եթէ հաճի, պարտաւորել զՌուսիա ընելու զայս հաստատում և Անգլիոյ հետ համաձայնելու ի կեդր. Ասիա։ Լստրիա, և մանաւանդ Մաճառ հպատակ Ֆբրանցէ Եոզէֆ Կայսեր, կարող են բոլոր սահմանագլխին վրայ ազդեցոյց մ'ընել Ռուսիոյ դէմ, եթէ մերժէ տեւական խաղաղութեան մը պայմաններն, և Մաճառք հաւանօրէն փափաքող պիտի լինին ընելու զայս ցոյց, եթէ Գերմանիոյ հաւանութիւն և ակցութիւն ստանան։ Ահա Պիզմարք իշխանը կրնայ հետեւիլ այս ընթացից, եթէ փափաքի խաղաղութիւն պահպանել, առանց վնասելու Անգլիոյ։ Բայց տրուած տեղեկութեանց նայելով, Պիզմարք իշխանն այդպիսի ընթացք մը չպիտի բռնէ։ Ի Պերլին և ի Վիէննա կը կարծուի թէ, երբ պատերազմ մը ծագի, գերմանական երկու ցերութիւնք Անգլիոյ նկատմամբ չէզոքութիւն պիտի բռնեն, այն ալ ոչ-բարեացակամ չէզոքութիւն մը։ Գերմանիա և Աւստրիա, ջանալով Ասիոյ մէջ սահմանափակել Անգլիոյ և Ռուսիոյ պատերազմն, անդամալուծած կը լինին զմեզ ա՛նդ ուր հզօրագոյն ենք, ծովու վրայ։ Այդ Ցերութիւնք չէզոքութեան մէջ պահելով զԹուրքիա, ուրիշ նպատակ ունեցած չեն լիներ բայց եթէ անգլիական նաւախումբը դուրս ձգել Սեւ ծովէն, և թող տալ որ Ռուսիա, Սեւ ծովու ճամբով զորք ու մթերք փոխադրելով, անարգել ամրացնէ իւր դիրք ի Կեդր. Ասիա։ Ակնարկութիւններ ալ կը լինին թէ, երբ Անգլիա Արեւելքի մէջ մեծ պատերազմով մը զբաղի, Եւրոպական երկիրներու բաժանման նոր ծրագրեր երեւան պիտի ելնեն, նման Նարպլէոն Դ. Կայսեր ծրագրին 1870ի պատերազմէն առաջ, (Պելճիոյ և Լիւքսէնպուրկի գրաւման համար) իբր թէ այս անգամ ալ Գերմանիա աչք պիտի տնկէ Եղեր Հոլանտայի և Պելճիոյ վրայ, երբ այդ փոքր պետութեանց բնական պաշտպանն (Անգլիա) զբաղեալ է այլուր։ Բայց մեք այս քմահաճ ենթադրութեամբք ետ չպիտի կենանք մեր նպատակէ. որովհետեւ այդպիսի ենթադրութիւնք միշտ կրնան լինել երբ Անգլիա աշխարհի ո և է կողմն զբաղի պաշտպանել իւր անժխտելի իրաւունքներ, և սակայն ադոնց պատճառաւ Անգլիա չի կրնար հրաժարիլ իւր անժխտելի իրաւունքներէ։ Գալով պատերազմը ոահմանափակելու դաղափարին, կը կարծենք թէ մարդկային բնութիւնը չի կրնար հանդուրժել այդ դաղափարի խիստ կիրառութեան։ Եթէ Ռուսիա Կեդր. Ասիոյ մէջ պատերազմելու հարկադրէ զմեզ, պիտի պարտաւորի Եւրոպիոյ մէջ ևս պաշտպանել ինքզինք մեզ դէմ, և պաշտպանել՝ իւր բոլոր զօրութեամբ։ Ռուսիա դրացիներ ունի որք իրեն բարեկամ չեն, և երբեք իրապէս չեն կրնար բարեկամ լինել իրեն, և կարծենք Գերմանիոյ և Պիզմարք իշխանին իսկ զօրութիւնը չպիտի բաւէ արգիլել զՈՒսիրքիան, եթէ ոչ նաև զԱստրոյ-Հունգարիան, մասնակից լինելէ այնպիսի պատերազմի մը, յորում խորապէս պիտի պարտնակուի Մոսքովեան Կայսրութեան ապագայն։»

ԴՐԱՄ. Բարիզէ գրուած նամակ մը կ'ըսէ. «Դրամի դժուարութիւնը, բանակներու այդ ճշմարիտ ասուածը, գլխաւոր նկատումն է որ Ռուսիան ետ պիտի կեցնէ պատերազմէն։ Ռուսիա սովորական ժամանակներու մէջ իսկ կ'ապրի փոխ առեալ դրամով. — Փոխառութեամբ մը կը վճարէ նախորդ փոխառութեան տոկոսը։ Զօրավար Իկնատիէֆ Մահմուտ Նէսիմ փաշան յորդորեց վճարումները դադրեցնելու. շատ չանցած Բ. Դրան Մեծ-Եպարքոսը նոյն խրատը կրնայ տալ Կ. Պոլսոյ ռուսական այժմեան դեսպանին։ Թուրքիոյ և Անգլիոյ միջեւ դաշնակցութիւն մը շատ հարկաւոր կը համարուի. զի անխոսափելի է ապագէն։ Դաշնակցութիւն մը Անգլիա պարտի կնքել նաեւ Պարսկաստանի հետ։ Ռուսիոյ զօրութիւնը նուազ է քան իւր զանգուած, նուազ է քան իւր բնակչաց թիւը։ Ռուսիա ձեռնարկած է մի և նոյն ժամանակ երկու տարբեր գործերու. — Եւրոպայէն քաղաքակրթութիւն փոխառնելու, և նոյն ատեն քաղաքակրթութիւն տանելու անապատներու մէջ։ Ռուսիա ունի ազգ մը քաղաքակրթելու և երկիր մը բնակեցնելու։ Թէպէտ Ուրալեան լերանց երկու կողերուն վրայ Ռուսիա ունի հողեր որք Բանատայի և Ամերիկայի շատ մասերէն աւելի բարեր են, բայց չի կրնար Եւրոպական գաղթականութիւնները հաստատել հոն. որով երկրին տարածութենէն այժ չստանար։»

ՇԱՀ. Թայմսին Բեգրադուրկի թղթակիցը կը գանգատի թէ անգլիական գործարանք սմանք կը պատրաստուին մեծ շահեր ընել «ազգային դժբախտութենէ մը»։ Առաջարկներ բրեր են ռուս կառավարութեան, ուղղածին չափ զէնք և ռազմանիւթ իրեն վաճառելու առանց կառավարական արգելքի, գերմանական նաւահանգստաց ճամբով մուծանելով ի Ռուսիա։ Անգլիական նաւատորմն անշուշտ պիտի գրաւէ Ռուսիոյ յատկացեալ ամէն նաւ կամ նաւու բեռ, բայց Գերմանիա տարուած և անտի ցամաքի ճամբով Ռուսիա ներմուծուած վաճառաց բան մը չի կրնար ընել։ Շահն, ինչպէս կ'երեւի, հայրենասիրութեան զգացումէն աւելի զօրաւոր է կարգ մը Անգլիացիներու մէջ, որք անշուշտ շատ բարեկիրթ հենդլիներ են միշտ։

«ՃԻՀԱՏ». Ռոմուլ Թինտիէ ապրիլ 12 թուով կը հեռագրուի առ Թայմս. «Աֆղանստանէն եկած նորագոյն լուրն այն է թէ Մոլլաներն ընդհանրապէս ճիհատ, այսինքն կրօնային պատերազմ կը քարոզեն մզկիթներու մէջ ընդդէմ Ռուսիոյ, և իրենց քարոզներու մէջ կը ծուռ խօսքերով կը պարսաւեն ռուս սպայից և զինուորաց ընթացքն, որք կեդրոնական Ասիոյ այլ և այլ կողմերն անպատկառ կերպիւ վարուած են խալամ կանանց հետ։»

ՊԱԹՈՒՄ. Այն լուր թէ Ռուսք կ'ամրացնեն զՊաթում, Պերլինի մէջ իսկ դժգոհութիւն պատճառած է. որովհետեւ Պիզմարք իշխանը Պերլինի դաշնագրին կնքահայրն է, և այդ դաշնագրոյ 59ու յօդուածը կը տրամադրէ թէ Պաթում առեւտրական ազատ նաւահանգիստ մը պիտի լինի, և ո՛չ թէ զինուորական նաւահանգիստ մը Սեւաստոփոլի պէս։ Պիզմարք իշխանը միշտ յայտարարած է թէ Պերլինի դաշնագրին ամբողջական գործադրումը մին է իւր աշխարհավարութեան գլխաւոր նպատակներէն, և կը յուսացուի թէ ինչպէս Եւրոպական տերութեանց գլուխն անցնելով պարտաւորեց զԹուրքիան գործադրել Դարատաղի մասին իւր յանձնառութիւնը, նոյն անկողմնակալ ոգւով պիտի պարտաւորէ զՌուսիա դադրեցնել Պաթումի ամրացումը։

ԱԶԱՏԱԿԱՆՔ ԵՒ ՌՈՒՍԻԱ. Եւրոպիոյ Ազատասէրք կը փափաքին որ Անգլիա յաղթող ելնէ Ռուսիոյ դէմ պատերազմէ մը։ Վիէննայէ կը հեռագրուի ապրիլ 15 թուով. «Ազատական և հակառուս զգացում մը կը սկսի զօրանալ Աւստրիոյ մէջ։ Նոքա որք պարսաւած էին անգլիական կառավարութիւնն իւր կարծեցեալ թուլութեան համար, սկսած են գովալմամբ խօսիլ Գ. Կլատսդոնի նախարարութեան համբերութեան, պարկեշտութեան և ուղղամտութեան վրայ, զորս կը ցուցնէ ներկայ յոյժ դժուարին բանակցութեանց մէջ, Ռուսիոյ գրգռիչ ընթացքին հակառակ։ Աւստրիոյ Ազատականները կ'ըսեն թէ Անգլիոյ վրայ Ռուսիոյ յաղթական ա՛նպիսի աղէտ մը պիտի

(*) Դիտելի է որ Ռիւդէր, որ անգլիական գործոց վրայ մշտ Հավատէն սրագ և աւելի ճիշտ տեղեկութիւն կուտայ մեզ, այդ մտօք ոչինչ ծանոյց մինչեւ այս առաւօտ

(*) Ընթերցողը տեսան մեր երեքշաբթի առաւ Քաղաքական բանի մէջ թէ ռուս կառավարութիւնը զնչնկեցց կ'ընէ Բաղնացիները։

— 51 —

ԹԵՐԹՕՆ ԱՐԵՒԵԼՔԻ

ԺԻԼ ՎԷՐՆ

ԿՐԱՆԹ ՆԱԻԱՊԵՏԻՆ ՈՐԴԻՔՆ

ԳԼՈՒԽ ԻԳ.

ՈՒՐ ԹՌՉՆՈՑ ԿԵԱՆՔ ԿԸ ՎԱՐԵՆ

—Հապիւ քառասուն մղոնի չափ, պատասխանեց Բականէլ։ Եւ այժմ, բարեկա՛մ, որովհետեւ ամէն որ ազատ է իւր ուզածն ընելու, կը խնդրեմ որ թոյլ տաք ինձ բաժնուիլ ձեզմէ. պիտի երթամ վերը դիտարան մ'ընտրեմ ինձ, և դիտակիս օգնութեամբ տեղեկութիւններ պիտի առնեմ այս աշխարհի բաներուն վրայ։

Թողուցին գիտնականն որ գնացածն ընէ։ Մեծ ճարպիկութեամբ ոստէ ոստ ելնելով աներեւոյթ եղաւ հոծ տաղաւթներու վարագուրին ետին։ Ընկերներն ալ յայնժամ զլաղեցան դիտերուան օթեւանը կազմուելու և իրենց անկողինը պատրաստելու։ Ո՛չ դժուարին եղաւ, ո՛չ երկար։ Ծածկոցներ ջուռնէին յարդ արելիք, ո՛չ ալ կահեր ունէին չարելիք. ուստի՝ շատ չանցած՝ ամէն ոք իւր գործն աւարտելով եկաւ նստաւ խարուկին շուրջն։ Եւ սկսան խօսակցիլ, բայց ո՛չ իրենց ներկայ վիճակին վրայ, զոր համբերութեամբ կրել հարկ էր։ Խօսքը դարձեալ եկաւ Կրանթի նաւապետին անսպասելի խնդրոյն վրայ։ Եթէ ջուրերը քաշուէին, ուղեւորը, երեք օր չանցած, Տընէսի մէջ պիտի գտնուէին։ Բայց Հարբի Կրանթի և իւր երկու նաւասիրը, այդ տարաբաղդիկ նաւաբեկեալք, իրենց հետ չը պիտի լինէին։ Կը թուէր իսկ թէ, այս անյաջողութենէ յետոյ, այսպէս ընդունայն Ամերիկայի ցամաք երկրին անցնելէ յետոյ, զանոնք գտնելու յոյսն խսսում կորած էր։ Ո՞ր կողմ պարտէին ուղղել իրենց հետախուզութիւններն։ Որչափ պիտի ցաւէին տիկին Էլէնա եւ Մարի Կրանթ երբոր իմանային թէ ապագայն բնաւ յոյս չէր պահեր իրենց։

—Թերեւ քոյրս, ըսաւ Թոպէրթ, ամէն բան վերջացած է մեզ համար։

Կէնարվան, այս առաջին անգամ չկրցաւ մխիթարական խօսք մը գտնել պատասխանելու համար։ Ի՞նչ յոյս կրնար տալ տղուն։ Ոչ ապաքէն կատարեալ ճշգութեամբ հետեւած էին ծովէն ելած թուքին պարուհնակած ծանօթութեանց։

—Եւ տակայն, ըսաւ, այդ ալիքութեան երսուն-եօթներորդ ասոմ՝ ոնն մը չէ։ Թէ՛ նաւաբեկութեան տեղւոյն համար եղած լինի և թէ՛ Հարբի Կրանթի գերութեան, ենթադրութիւն մը չէ, մեկնութիւն մը, գուշակութիւն մը չէ։ Մեր բուն աշխատ կարդացինք։

—Այդ ամենայն ճշմարիտ է, Մլը՛ր. ասասխանեց Թոմ Աւսթին, եւ սակայն մեր հետախուզութիւնք ապարդիւն եղան։

—Յաստուցիչ, եւ միանգամայն յուսահատեցուցիչ բան է, գոչեց Կլէնարվան։

—Յաստուցիչ կրնայ լինիլ, եթէ կամք, այլ ոչ յուսահատական, պատասխանեց Մաք Նասր հանդարտութեամբ։ Ճշդիւ այդպիսի անվիճելի թուանշան մ'ունենալու համար պարտինք մինչեւ ցծայր սպառել հետախուզութեան ամէն միջոցներ։

—Ի՞նչ ըսել կ'ուզէք, հարցուց Կլէնարվան, եւ՝ ըստ ձեր կարծեաց՝ ի՞նչ կը մնայ ընելիք։

—Ամենապարզ և յոյժ տրամաբանական բան մը, սիրելի՛դ իմ Էտուարտ։ Երբոր Տընէսն հասնինք, դէպ արեւելք կը նաւարկինք երեսուն-եօթներորդ զուգահեռականն հետեւելով մինչեւ մեր չուկիչը։

—Կը կարծէ՞ք, Մաք Նասր, թէ չեմ հեցոյ զայդ, պատասխանեց Կլէնարվան։ Այո՛, հնարիւ անգամ։ Բայց ի՞նչ հաւանականութիւն ունինք յաջողելու։ Ամերիկայի ցամաք երկիրը թաղալ՝ չի՞նք հեռանար ոչ մի՛ն Հարբի Կրանթի նշանակած տեղէն, Բաթանպայէն, զոր յայտնապէս անուանած է թուղթին մէջ։

—Ներեմ ձեր խուզարկութիւնները վերսկսելէ կ'ուզք Բամբայիոյ մէջ, հարցուց հազարապետն, երբոր աներկայ լք թէ Գրէնֆէլի նաւաբեկումն ո՛չ խաղաղականի, ո՛չ ալ Ատլանտեանի ծովեզերաց վրայ պատահած է։

Կլէնարվան չպատասխանեց։

—Եւ ոչ չափ իսկ տկար լինի նաւապետին չանկած զուգահեռականին հետեւելով զինքը գտնելու յոյսը, պարտաւոր չի՞նք փորձել։

—Ոչ չեմ ըսեր . . . պատասխանեց Կլէնարվան։

—Եւ դուք, բարեկա՛մք, աւելցուց հազարապետը նաւատիներուն ուղղելով. համակարծիք չէ՞ք լինե։

—Կատարելապէս, պատասխանեց Թոմ Աւսթին, զոր Մլուրտոսի և Ուիլքսն ալ հաստատեցին իրենց դլխով։

—Մտիկ ըրէք պիս, բարեկա՛մք, ըսաւ Կլէնարվան յետ քանի մը վայրկեան խորհրդածելու, և լաւ ուշ դիր, Ռոպէ՛րթ, վասն զի ծանր վիճաբանութիւն մ'է այս։ Ես ամէն հնար եղածը կ'ընեմ Կրանթ նաւապետը գտնելու համար։ քանի որ ձեռնարկած եմ այս գործի, բովանդակ կեանքս կը նուիրեմ, եթէ հարկ լինի։ Համայն Ակվտիա կը միանայ ինձ հետ ազատելու համար զայդ աղնուափրտ մարդ որ իւր անձը նուիրեց այդ երկրի համար։ Ես ալ կը խորհիմ թէ օրէնք եւ տկար լինի այս յոյս, պարտինք աշխարհի շուրջը դառնալ՝ այդ երսուն-եօթներորդ զուգահեռականի հետեւելով, և կ'ընեմ։ Բայց լուծելու խնդիրն այս չէ. աւելի կարեւորագոյնը կայ և տհաւասարիկ։ Պարտինք վերջապէս և այժմէն իսկ թողուլ մեր հետախուզութիւններն Ամերիկայի ցամաք երկրին մէջ։

Խնդիրը, բացորոշապէս տարկուելով, անսպասեալ տեսակ մ'ունենար։ Ո՛չ ոք կը համարձակէր մեկնել։

—Է՛, ի՞նչ կ'ըսէք, յարեց Կլէնարվան մանաւորապէս հազարապետին ուղղելով։

—Սիրելի՛դ իմ Էտուարտ, պատասխանեց Մաք Նասր, բաւական ծանր պատասխանատուութիւն մ'ստանձնել է այս՝ կամ ո՛չ պատասխանելն այդ հարցման։ Ուստի լաւ խորհրդածութիւն պէտք է։ Ամէն բանէ առաջ կը փափաքիմ գիտնալ թէ ո՞յք են այն երկիրներն, որոց մէջէն կ'անցնի հրատարածի լայնութեան երսուն-եօթներորդ աստիճանը։

—Բականէ՛ի գործն է այդ, պատասխանեց Կլէնարվան։

—Անոր հարցնենք ուրեմն, ըսաւ հազարապետը։

Գիտնականն, ոսպուին թանձրախիտ տերեւներէն ծածկեալ, ոչ եւս կը տեսնուէր։ Ուստի կոչել պէտք եղաւ։

—Բականէ՛լ, Բականէ՛լ, գոչեց Կլէնարվան։

—Ներկայ, պատասխանեց ձայն մը, որ երկինքէն կուգար։

—Ո՞ւր է։

—Աշտարակիս մէջ։

—Ի՞նչ կ'ընէք հոդ։

—Անտրարպիր հորիզոնը կը քննեմ։

—Կրնա՞ք իջնել վայրկեան մը։

—Պէ՞տք ունիք ինձ։

—Այո՛։

—Ի՞նչ բանի համար։

—Հաստատելու համար թէ ո՞ր երկիրներէ կ'անցնի երսուն-եօթներորդ զուգահեռականը։

—Ոգ կէ դիւրին բան չկայ, պատասխանեց Բականէլ, մինչեւ իսկ աւելորդ է տեղէս շարժիլ զայդ հասկնալու համար։

—Ընէ՞ք ուրեմն։

—Աւասիկ։ Ամերիկայէն մեկնելէ յետոյ, Ատլանտեան Ովկիանոսէն կ'անցնի երսուն-եօթներորդ զուգահեռականը։

—Լաւ։

—Փրիսթան տ' Աքունհա կղզիները կը հանդիպի։

—Լաւ։

—Մարկուսոյ հրուադանին երկու աստիճան մօտէն կ'անցնի։

—Յետոյ։

—Հնդկաց ծովուն մէջէն կ'ընթանայ։

—Ապա՞։

—Ամսոյ տասի կղզեաց Ջոկին Սէն-Բիէր կղզւոյն քովէն կ'անցնի։

—Նորաստանակցէ՞ք։

—Զ'Աւստրալիա կը կտրէ Վիքթորիա գաւառին մէջէն։

—Յետոյ։

—Աւստրալիայէն ելնելով . . . .

Այս վերջին խօսք չաւարտեցաւ։ Աշխարհագիրը կը վարանէր արդեւք։ Գիտուն ո՞չ եւս գիտէր։ Ո՛չ։ բայց զարհուրելի աղաղակ մը, բուռն բացագանչութիւն մը լսուեցաւ ոսպուին բարձունքէն։ Կլէնարվան եւ իւր բարեկամք իրարու երես նայեցան սարսափահար։ Արդեւք նոր աղէտ մը պատահած էր։ Դժբաղդ Բականէլ վա՛ր կ'ընկնէր։ Արդէն Ուիլքսն և Միւլրատ օգնութեան կը դիմէին, երկայն իրան մը տեսնուեցաւ։ Բականէլ ոստէ յոստ գլորելով վար կը գահավիժէր։

(Շարունակելի)

լինի, որոյ սուրգն ամեն եւրոպական տէրութիւն պիտի կրէ։ Նայէ Վէնիր Թէլեգրաֆ կ'ըսէ բացարձակապէս. «Իբրեւ Մեծ Տէրութիւն Անգլիոյ վերջին օրերը պիտի լինին նաեւ վերջին աւուրք եւրոպական աղատութեան», և կը յարէ.

«Անհասկնալի է Ռուսիոյ նկատմամբ Գերմանիոյ կառավարական ակնդետ զգացած համակրանքն. ըստ որում Ռուսիոյ զօրութեան ոտուրը վտանգ կը սպառնայ Գերմանիոյ։ Բայց և այնպէս, ակներեւ է թէ Գերմանիա Ռուսիոյ կողմը կը բռնէ։ Անգլիոյ մեղքն այն է անշուշտ որ իր ազատական նախարարութիւն չուզեր ընդօրինակել Եւրոպիոյ ցամաքին վրայ տեսնուած յեղափոխական շարժումները։»

Տայմ Զայտուն, Դարդանէլի խնդիրը քննելով, չի կարծեր որ Անգլիա թըղթեղէն պատուարներու պատճառաւ ետ կենայ իր կարեւորագոյն գործողութեանց ասպարէզ ընելէ զՍեւ ծով։ «Պալթիկ ծովու նաւահանգստաց պաշարումը շատ չի վնասեր Ռուսիոյ, որ Գերմանիոյ և Աւստրիոյ ճամբով կրնայ շարունակել իր վաճառականութիւն. մինչ անգլիական նաւատորմին երեւումն ի Սեւ ծով ծանր վերքեր կրնայ պատճառել Ռուսիոյ։ Ադով կը դիւրանայ Կաւկասիոյ ցեղերուն ապստամբութիւնն որ անքան աւելի վտանգաւոր է Ռուսիոյ, որքան Կաւկասիա սահմանուած է խարիսխ լինիլ Կեդր. Ասիոյ գործողութեանց։ Բայց Դարդանէլի բացման Թուրքիոյ համար հետեւանքն հաշուել ևս դժուար է։ Պուլկարական դաղտնի մասնախումբք Ռուսիայէն հրամանի մը կը սպասեն գործի սկսելու համար, և ի՞նչպէս կէս պաշտօնական լրագիրք կրնան ապահովցնել զմեզ թէ Աւստրոյ-Հունգարիա չպիտի մասնակցի յայտնի՛ մանգլոյ-ռուս պատերազմին։»

Վիլլիամ Զայտուն ևս կը հեղնէ անգլոյ-ռուս պատերազմն Ասիոյ խորերուն մէջ սահմանափակելու դաղափարը, զոր նոյնչափ անհնար կը համարի, որչափ Դանուբի ընթացքը կասեցնել մարդու մը ձեռքով։ «Պէտք է որոշապէս հասկնանք սա ճշմարտութիւն թէ Անգլիոյ և Ռուսիոյ միջեւ պատերազմը պիտի լինի կռիւ մը մարդուն և գաղանին միջեւ, յառաջդիմութեան և յետադիմութեան միջեւ, ազատութեան և բռնապետութեան միջեւ, լուսոյ և խաւարի միջեւ։»

ՍՈՒՏԱՆ. Իտալ. Լէոնբէոն մէջ կը կարդանք. Լորտ Ուոլսի և իր սպայք շատ գովեստիւք կը խօսին Պայուտայի անապատին կլիմային վրայ վրայ, ուր Եդուարդ հանգուցեալ զօրավարը կրուեցաւ քանիցս Արաբաց հետ, և կը ծանուցանեն թէ տակաւին այն կողմեր դտնուող անգլիացի զօրաց առողջութիւնը կատարեալ է։ Լորտ Ուոլսի կ'ըսէ թէ Սուտանի կլիմային նկատմամբ տրուած ամեն աննպաստ տեղեկութիւնք անհիմն եղած են։»

ԱՖՂԱՆՍՏԱՆ. Աֆղան ազգը բաղկացեալ է շատ մը ցեղերէ։ Հնդկային սահմանաց վրայ կը դտնենք Աֆրիտիներն և ուրիշ պատերազմիկ ցեղեր։ Նոքա գործնականապէս անկախ են Բեւապուէր, այնպէս որ 1857 ին Աֆղանստանի հզօր էմիրը, Տոսդ Մուհամմէտ, Խայբէրի կիրճէն անցած ատեն պարտաւորեցաւ գումար մը վճարել անոնց իբրեւ բաժ։ Ուրդի էմիրն՝ Ապտ-իւր-Ռահման՝ աւելի յարգանք կը վայելէ քան իր մեծ հայր, բստ որում ազատապէս անցած է նոյն կիրճէն։ Աֆրիտիներու մէջէն կ'առնուի Պենկալի անգլոյ-հնդիկ հեծելաղօրաց մէկ ընտիր մասն։ Աֆղանստանի արեւմտեան իշխանապետութեան մէջ, որոյ մայրաքաղաքն է Հերադ, աֆղան և պարսիկ բնակիչք խառն են, և այժմ Ռուսիոյ և Աֆղանստանի միջեւ վէճի ներքեւ դտնուող վայրերը կան մեծ թուով Իօղալէկ Թիւրքմէնք։ Սոցա հարաւակողմն են քսի Հազարայք, որոց երակին մէջ աֆղանեան արիւն չկայ բնաւ։ Կան վերջապէս ճշմարիտ Աֆղանք, որք գրաւած են կեդրոնական մեծ նահանգ մը։ Թէպէտ այս ցեղեր բարեկամ չեն իրարու, զորեղապէս միացեալ են անկախութեան սիրով և ատելութեամբ օտարին։ Հիմա Անգլիոյ հետ աղէկ են, և զՌուսիա կը համարին թշնամի։ Մի քանի տարի առաջ Զարին կը հակէին, բայց պարագայք փոխուեցան անկէ ի վեր։ Լորտ Բիրզն, Նախորդ Փոխարքայն, ձեռք քաշեց Աֆղանստանէն, որոյ զանազան կէտերը գրաւած էր Լորտ Լիդդըն, Լորտ Պիքոնսֆիլտի օրով։ Իսկ Մաքոլոյիք կը սպառնան Հերադի և Թերեւս Քանտահարի։ Աֆղանք, զայս տեսնելով, խորհիլ կը թուին թէ Ռուսաց նպատակն է կողոպտել զիրենք, մինչ Անգլիա կ'ուզէ պաշտպանել։ Արդի էմիրն ամրապէս հաստատած է իւր իշխանութիւն այնպիսի երկրի մը մէջ, ուր իշխանութիւնը սովորաբար ամուր չի կրնար լինել։ Էմիրը կրնայ պատերազմի դաշտն հանել 61 հազար զօրք, այսինքն 16,000 աւելի քան որչափ Շեր Ալի Խան Հնդկաստանի դէմ յարոյց մի քանի տարիներ առաջ։ Ա,յդ 64,000 զօրք կը բաղկանայ 45,000 հետեւակազօրքէ, 16,000 հեծազօրքէ և 222 թնդանօթէ։ Դահակալութենէն ի վեր էմիրը մեծ խնամ կը նուիրէր բանակին բարւոքագոյն կազմակերպութեան և զօրաց կրթութեան։ Հեծեալք, Ղըզլպաշք և Իօզկեկք, անկանոն են մեծ մասամբ, բայց շատ քաջ են։ Աֆղանստանի ամեն բնակիչ ի բնէ անվեհեր դինուոր մ'է, և յայտնի է թէ Էմիրին բանակը շատ ընդունելի պիտի լինի Սըր Տոնալտ Սդուարդի, անգլոյ-հնդիկ բանակին ընդհանուր հրամանատարին, որ գլխաւոր դերը պիտի կատարէ Կեդր. Ասիոյ կողմն, երբ պատերազմն հրատարակուի։

ԱԶԳԱՅԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Ինչպէս որ արդէն ծանուցած է-լինք, Քաղաքական ժողովը խառն նիստ մ'ընելով երէկ առաւօտ պատրիարքական հանդիսաւոր ընդունելութեանց կարգադիր Ցանձնախմբին հետ, Մասնախումբ մը կարգեց որ պաշտօն ունի Ամեն. Յարութիւն Ս. Պատրիարքն արժանավայել շքով ընդունելու համար հարկ եղած կարգադրութիւններն ընել և ընդառաջ երթալ Ն. Սրբազնութեան։

Այս Նոր Մասնախմբի անդամք են՝

Բարաղամեան Տիգրան	էֆէնտի
Խաչեան Յովհաննէս	»
Կամսարական Թաշիկ	»
Կիւմիւշկիրտան Տիգրան	»
Կիւլպէնկեան Սերոբէ	»
Հարենց Աւետիս	»
Մաքսուտ Սիմոն պէյ	»
Մէրեէ-Ղոյլի Յարութիւն	»
Յակոբեան Մ'ռայել	»
Նորատունկեան Յարութիւն	»
Ուռնեան Արիկ	»
Զօպանեան Միհրան	»
Պապօեան Պապի	»
Սրվանձեան Կարապետ	»

Մասնախումբն ինիստ հրաւիրեալ է այս առաւօտ ի Դալատիա, նախապատրաստական կարգադրութիւններն ընելու համար։

Մասնախումբն արդէն համաձայնած է Լոյտի ընկերութեան տնօրէն Պ. Ֆօրնիի հետ որ ժէ-բէնէ շոգենաւն յատկացուցած է Ս. Պատրիարքն դիմաւորելու երթալիք հրաւիրեալց։ Շոգենաւը ճանրայ պիտի ելնէ այս շաբաթ իրիկուն մինչև Դարդանէլ երթալու համար ուր հրաւիրեալք. ազգ. պաշտօնական մարմնոյ ներկայացուցիչք և այլ հրաւիրեալք պիտի ընդունին զՍ. Պատրիարքն և հանդիսաւորապէս Կ. Պոլիս բերեն նոյն շոգենաւով։

Պատրիարքական Դեր. Տեղապահ Հայրն, ըստ որոշման Քաղաքական ժողովոյ և կարգադիր Ցանձնախմբին, հեռագրեց երէկ ի Զմիւռնիա և ի Դարդանէլ որպէս զի տեղւոյն ազգայինք փութան արժանավայել շքով յարդանք և մեծարանք ընծայել Ս. Պատրիարք Հօր, և միանգամայն յանձնարարեց որ Ն. Սրբազնութեան մեկնումն ու ժամանումն հեռագրեն ի Պատրիարքարան։

Քաղաքական ժողովն՝ որ դումարեցաւ երէկ ընդ ատենապետութեամբ Վսեմ. Մաքսուտ Սիմոն պէյի, գրաղեցաւ գլխաւորաբար Երուսաղեմի Լատէնական կալուածական խնդրովք որք այս օրերս բանակցութեան նիւթ եղած են Բ. Դրան և Երուսաղէմական միջեւ։ Այս խնդրոյ գլխաւորներն են՝ երկու մեծ ազարակաց յանձնել (դատ) տրոց պահանջումն Բ. Դրնէն, և փաստաբան Կարուր էֆէնտիի յարուցած այն խնդիրը թէ՝ Երուսաղէմի Հայոց վանքը՝ ժամանակաւ իւր հօրենական սեփականութիւնն եղող Երուսաղէմի մէջ դտնուած մէկ մեծ արան յանիրաւի գրաւած լինելով, անոր փոխարէն յիշեալ վանքն 60–70,000 ոսկի պարտական կը մնայ իրեն, և այլն։

Ժողովը նկատողութեան առաւ նաև Պանորբիայի և Պալբէխերի առաջնորդական տեղապահ Կէօմրիւքճեան Տ. Մովսէս վարդապետի մէկ դիմում որով Ն. Արժանապատուութիւնը կը խնդրէր որ երբ Վարչութիւնն հարկ տեսնէ Պանորբիայի և Պալբէխերի համար առաջնորդական ընտրելեաց ցանկ ղրկելու, իւր անունը գրնէ ի պատ։ Սակայն ժողովը որոշեց նախ քան զայդ անօրինութիւն, սպասել այն տեղեկագրոյն յորում պիտի ճշդուի թէ Պալբէխէրի թէ Պանորբիա աւելի յարմարութիւն ունին գաւառ ազգ. լինելու, ըստ տեղական հանգամանաց։

Ե. Դուրդէն էֆէնտի այս առաւօտ Նամակ մը գրած է մեզ յորում կը յայտնէ թէ ինքն է Ուսումնական Խորհրդոյ այն անդամն որ առենաբանած է Սամաթիայ նուագահանդիսին մէջ, և թէ սա է իւր յայտարարութիւնն որուն ակնարկած էր մեր Սամաթիոյ թղթակիցն։ «Բաղաքական-ընդհանուր ոչ պահ մ'կը բնէր ամենքիս ի-ր ընթերցանն, սակայն կը սարսռէր զայն Սամաթիոյ հայկական հանդիսին մէջ։»

Դուրգէն էֆէնտի կըսէ թէ «ինք այս խօսքերն արտասանելով, յիշեցնել ուզած է Սամաթիոյ փառաւոր անցեալն և Սահակեան վարժարանի յոյժ փայլուն վիճակն, զորս բաղդատած է այնպիսի ժամանակաց հետ յորս յայտնապէս խոնարհեալ կը թուէր Սամաթիոյ հայ հասարակութեան մտաւոր յառաջդիմութեան մակարդակն, որ այսօր, շնորհիւ արդի ուսեալ և հանդուն երիտասարդութեան ջանից կը բարձրանայ տակաւ ի մեծ գոհութիւն յառաջդիմասէր ազգայնոց։»

Կը լսեմք թէ Բոսնոսթոյի մէջ այս օրերս ազգային մարմնոյ մ'ընտրութեան առթիւ կարգ մ'անկարգութիւնք տեղի ունեցեր են, եւ թէպէտ այս մասին դիր մ'ստացանք, սակայն կսպասենք աւելի մանրամասն և որոշ տեղեկութեանց, որպէս զի պէտք եղածը գրենք։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Արդէն ծանուցինք թէ Շուէտի թագաւորին որդին՝ Շարլ իշխանը բարոյական ապաքինած լինելով իւր հիւանդութենէն, զինք խնամող բժշկաց խորհրդով Մեծ կղզի կերթայ օդափոխութեան համար։

Իշխանն յառաջիկայ երկուշաբթի օր կը թողու Բերայի դեսպանատունը և իւր բնակութիւնը կը փոխադրէ ի Մեծ կղզի, Ֆօլէ Անդուան էֆէնտիի բարձրահայեաց և օդաւէտ տունը զոր Ան. Թուան էֆէնտի Ն. բարձրութեան տրամադրութեան ներքեւ դրած է սիրայօժար։

Սօֆի թագուհին և Լօժէն իշխանն կայսերական հիւրամեծար Մերկիի վա Անմէտ Ալի բաշայի և կայսերական դիւանի Բ. անօրէն Անմէտ պէյի հետ Երեքշաբթի պալատան դեղաղուարճ դարասատանը գնային երէկ և շրջագայելէ յետոյ վերադարձան ի դեսպանատուն։

Կայսերական անձնական դանձուն Նախարարութեան կողմէ տեղի ունեցած ազգարարութեան վրայ, Հանքաց վարչութեան առաջին երկրաչափ Վէյս էֆէնտի Բէ-օթահեա դրկուեցաւ, Բիւտուս դաւառակի մէջ դտնուող ածխոնի հանքին յատակագիծը պատրաստելու համար։

Ֆրանսական դեսպան տը Նօայլ մարքիզն իւր տիկնոջ հետ մարաքազաքս հասաւ այս առաւօտ ուստրիական ժէ-բէնէ շոգենաւով որ Վառնայէն կուգար։

Երէկ առաւօտեան Թ-ղէ բուռն կերպիւ կը քննադատէ Բէժիի վարչութեան և մանաւանդ գաւառական դրծակալութեանց յոռի պաշտօնավարութիւնն, զոր կը հաստատեն եղեր «ծանր դանգատներ որք կուգան ծխախոտ արտադրող գաւառաց բոլոր հողագործներէն ու բնակիչներէն»։ Թ-ղէ այս առթիւ կառավարութեան միջամտութիւնը կը խնդրէ՝ հարկադրելու համար զԲէժին որ Պայմանագրութեանց տետրակին տրամադրութեանց համաձայն վարուի։

Բէժին նոր հաստատուած ընկերութիւն մը լինելով և իւր գործունէութիւն յոյժ ընդարձակ ասպարէզի մը վրայ տարածուելով, բնական է որ վարչութեան վիճակի տեղ տեղ, մանաւանդ հեռաւոր գաւառաց մէջ, առիթ լինի դանդատանաց։ Սակայն արդէն իսկզբանէ անտի ձեռնարկուած է վարչական բարենորոգմանց և ասոնց շնորհիւ, Բէժիի հասոյթք կ'աւելնան օր ըստ օրէ, և յուսալի է թէ մօտաւոր ապագայի մը մէջ, Բէժին՝ աւելի ընդարձակ բարեփոխումներ մտցնելով իւր պաշտօնավարութեան մէջ՝ աւելի փայլուն ու շահաւէտ վիճակ մ'ստեղծէ իրեն համար։ Ուստի, հարկ չկայ կառավարական միջամտութիւն խնդրել վարչութեան մէջ համար, որոյ վիճակն արդէն մեծ յոյսեր կը ներշնչէ փոյ ժամանակէն առաւել ևս ի հիմանց բարւոքուելու։

Էֆէնտիս իւր երեկի թղթով քաղաքական տեսութեան մէջ կ'ըսէ որ եթէ Անգլիոյ և Ռուսիոյ միջեւ պատերազմ ծագի, Թուրքիա բոլորովին չէզոք դիրք մը պիտի բռնէ և իւր աշխարհավարութիւնը պիտի լինի ո՛ր և է մասնակցութիւն չունենալ կռւոյն մէջ։ Այս մտքի ահա Բ. Դուռն իւր տեսութիւնները պիտի հաղորդէ մեծ տէրութեանց։

Արեւելեան Բումելիի ներքին դրծոց տնօրէն Նայֆ էֆէնտի որ քանի մ'օրէ հետէ մայրաքաղաքս կը գտնուէր, այսօր իւր պաշտօնատեղին կը վերադառնայ։ Նայֆ էֆէնտի մտադիր է կանգ առնուլ Ադրիանուպոլսոյ մէջ, կուսակալ Իզզէթ փաշայի հետ տեսակցելու համար։

Մանչիոր կ'իմանայ թէ անցեալները կառավարութեան գանձուն մէջ ի պահ դրուած մեծաքանակ Դոնսոլիտներու գողութեան վրայ, Պեռսական խորհուրդն որոշեր է պաշտօնական ընել Հանրային Պարտուց վարչութեան հաշուակալ Հասան էֆէնտին, դանձապետն և ուրիշ քանի մը պաշտօնեաներ։

Վեհ. Սուլթանն հրամայած է որ փոքր շոգենաւ մը դրուի ոստիկանութեան նախարարին արամադրութեան ներքեւ, Ն. Վսեմութեան երթեւեկին դիւրութիւն ընծայելու համար։

Մանչիոր կ'իմանայ թէ Տէրքոսեան ջրի ընկերութեան Փարիզի վարչական խորհուրդն հարկ դատեր է հրաժարեցնել զԷրէնո պէյ ընդհանուր տնօրէնի պաշտօնէն, 4,500 զրուշ ամսաթոշակ յատկացնելով նմա։ Թէրնո պէյի պաշտօնը պիտի յանձնուի եղեր ընկերութեան գլխաւոր երկրաչափ Պ. Լրթայի։

Սելանիկի Հէրաւ լրագիրը կը ծանուցանէ թէ կառավարութեան ներկայ պաշտօնէութեան կողմնակից Մուրտ և Նուրտի կը Պուլղար լրագիրներն, որք ասկէ առաջ Մակեդոնիոյ վրայ դրդռիչ յօդուածներ կը հրատարակէին և կը թելադրէին զՊուլղարիան միթիւնկներ կազմելով ցոյցեր ընելու և և զէնքի դիմելով անձնուիրութիւն ցոյց տալու, այժմ իրենց լեզուն փոխած են և Ռուսական հիւպատոս Պ. Սօբոլեւի յանձնարարութեան վրայ՝ սկսած են յորդոր կարդալ Պուլղարիոյ ապստամբական Ցանձնաժողովն որ առժամապէս դադրեցնէ ցոյցերն, մինչեւ որ Բ. Դուռն Իւսկիւպի և Օխրիտայի մետրապոլիտներուն համար խնդրուած պէրատը տայ։

Միեւնոյն լրագիրը կը ծանուցանէ թէ մարտի 30ին Գրքանլրքի Պուլղարաց դիտական ակումբի մը մէջ 200էն աւելի անձինք ճառախօսութիւններ բնելէ յետոյ, որոշած են յարձակիլ Մակեդոնիոյ վրայ, և իրենց այդ որոշումն երդմամբ հաստատեր են Մանասթրի եկեղեցւոյն մէջ։

Այդ ակումբին մէջ ներկայ է եղեր նաեւ Էսկի-Զաղարայի ոստիկանութեան Ռուս հրամանատարը՝ Թէզվնոքի՝ և Դրղնլրքի ոստիկանութեան փոխ տեսուչն և այլ պաշտօնատարք։

(Թ-ղէ)

Փիլիպ'ի Հիլալ լրագիրը կը հրատարակէ սա ուշադրութեան արժանի լուրը թէ Արեւելեան Բումելիի կառավարութեան Սնտուկէն 3500 ոսկի տրուած է Մակեդոնիոյ մէջ ապստամբութիւն մը հանելու համար աշխատող պուլղարական Ցանձնախմբին։

Պուլղար մէտրապոլիտներու տուելիք Պէրաթի խնդրոյն վրայ Սելանիկէն Ֆար տիւ Պոսֆոր լրագրոյն ուղղեալ նամակի մը վրայ խօսելով, Թէրճէմանը Հագիգաթ դիտել կուտայ որ, «եթէ այդ խնդրոյն մէջ մինչեւ ցարդ լռուած աղմուկներուն ու գոռում գոչումներու չափն անցնի, Ցոյներն ոչ թէ միայն օգուտ մը չպիտի կրնան ձեռք բերել, այլ դուցէ ՀԱՍԱՍԻԼԻ իսկ»։

Սլաւաց պաշտպան Ս. Կիւրեղի և Ս. Մեթոտիոսի հաղարամեակը մեծ հանդիսիւ և ամենայն բարեկարգութեամբ կատարուեր է Փիլիպէի մէջ։ Տեղւոյն պուլղարական փոխ-մետրապոլիտ Տ. Կերվասիոս ապրիլ 7/19 թուով հետեւեալն հեռագրած է ի Կ. Պոլիս, առ Դեր. Էկզարքն։

«Ձեր հրահանգաց համաձայն, հարկ եղած միջոցները ձեռք առի, որպէս զի Ս Մեթոտիոսի հաղարամեակի տօնը չը զրկուի իւր զուտ կրօնական հանդամանքէն, և այս՝ յաղողեցաւ շնորհիւ ջանից և նախազգուշութեանց Վսեմ. Կուսակալին։ Հանդէսը տօնուեցաւ կըրօնական մեծ արարողութիւններով և ամենայն բարեկարգութեամբ»։

Գահիրէէն կը գրեն Վիէննայի Բուլէթէն Բրէ-էբոդէն լրագրին թէ՝ Անգլիոյ և Թուրքիոյ միջեւ բանակցութիւնք կը կատարուին Եգիպտոսի նկատմամբ։ Անգլիոյ կառավարութիւնը կը խնդրէ որ օսմանեան բանակ մը պատրաստ դտնուի Եգիպտոսը դրաւելու, պայմանաւ մը զոր Թուրքիա մերժեց նախ։ Սակայն այնպէս կը նկատուի որ Անգլիական համաձայնութիւնը վերջնապէս կնքուած է»,

Այս լրագրոյ թղթակիցն որ սովորաբար լաւ տեղեկութիւններ կը քաղէ, այնպիսի մանաւոր ձեւ մը կուտայ իւր լրոյ՝ որ անոնք իրենց ճշմարիտ մասն ալ կը կորսնցնեն։ Յորմէ հետէ Բ. Դուռն արտասովոր դեսպան մը ղրկեց ի Լոնտոն, եգիպտական խնդրոյն վրայ բանակցութեանց սկսու անգլիական կառավարութեան հետ։ Պէտք է դիտել թէ յեգիպտոս օսմանեան բանակ մը ղրկելու լուրը ճիշդ այն ատեն երեւան կ'ելնէ, յորում կը ծանուցուի թէ եգիպտական բանակը վերապաղմոյ որոշուած է, և այս վերջինն աւելի հաւանական կը թուի։ Թուրքիա կարող է թէ իւր սպայներով և թէ՝ իւր զօրքաւ առատ և սքանչելի տարրեր պատրաստել եգիպտական նոր բանակի մը համար։

(Լ-ոբբէ)

Տեղական թերթի մը Ալպանիոյ գործոց վրայ խօսելով, կրսէ թէ հակառակ օտար մամլոյ հրատարութեանց, անդորրութիւն կը տիրէ այդ դաւառին մէջ և Կայսր կառավարութիւնն այնքան վստահ է իւր ալպանիացի հըպատակաց հաւատարմութեան վրայ որ վերջերս ներողութիւն շնորհեր և աղատ արձակեր է Կրօնատ կոչուած ցեղին դրօշակակիր Իսմայիլ Մարթէնի անուն անձին որ քսան ամսէ ի վեր բանտարկուած էր Շքոտրայի ամրոցին մէջ, 1883ի շարժման մասնակցած լինելու յանցանքէ։ Կայս. կառավարութեան այս որոշումն յոյս ադդեր է Ալպանիոյ մէջ թէ ընդհանուր ներողութիւն շնորհուի այդ շարժման մասնակցող բոլոր ալպանիացի պատերազմներուն։

Թղթատարական Տնօրէնութեան կողմէ Ռուբ լրագրաց մէջ հրատարակեալ պաշտօնական ազդ մը կը ծանուցանէ թէ՝ Տրապիզոնի ճանբով՝ Կարնոյ, Վանայ, Պայազիտի, Թէհրանի թղթատարք, և Երզնկայի ճանբով՝ Բարբերդի թղթատարն այսուհետեւ փոխանակ շաբաթի հինգշաբթի օրերը կէս օրին պիտի մեկնին Մէտաժբրիի շոգենաւով, այնպէս որ կատերլիի հինգշաբթի առաւօտ Վառնայի ճանբով եւրոպայէն եկած պայուսակները ղրկել։

Ցիշեալ Տնօրէնութիւնը կը ծանուցանէ միանգամայն թէ Կովկասի համար թղթատարական նոր երթեւեկութիւն մը հաստատուած է, Պաթումի ճանբով։ Այս թղթատար շաբաթն երեք անգամ պիտի մեկնի, հինգշաբթի, շաբաթ և կիրակի օրերը։

Եէմէնի կառավարական մնաուկին մէջ տեղի ունեցած զեղծմանց պատճառաւ, զոր անցեալները ծանուցինք, Բ. Դրան և Եմմոական նախարարութեան կողմէն ղրկուած հրամանաց վրայ, տեղւոյն նախորդ կուսակալ Իզզէթ փաշայի բոլոր ունեցած գոյքերն գրաւի ներքև դրուած են։ Ասոնք կը բաղկանան հետեւեալներէն, 30,046 օսմ. 3634 անգլ. 581 ֆրանս. 18 ռուսոսկի, 6860 ռիյալ։ Իւր կարասեաց գինը 4242 ռիյալ և դաւառակաց օգնուկներու վրայ հէվալէ եղած 140,000 զրուշ, որ նոյնպէս գրաւման ներքեւ դրուած է և պիտի հաւաքուի։

Կը ծանուցուի թէ պարսկական դեսպան Միրզա Մոհսին խան թէ հրաւէն ճանբայ կելնէ ի մօտոյ Մարիէնպատի ջերմուկներն երթալու համար, ուր մէկ ամիս մնալէ յետոյ մայրաքաղաքս պիտի վերադառնայ։

Ալէքսանդրիոյ յունաց Պատրիարքարանն առաջարկեր է որ Անտիոքայ հանգուցեալ Պատրիարքին յաջորդ ընտրուի Տ. Անթիմոս, որ միաբան է Երուսաղէմայ ուխտին։ Առաջարկեալ ընտրելին իւր քառասուն տարեկան է. կեղեցական մ'է, որ քաջ հմուտ է աբարերէն, փրանսերէն, յունարէն, ռուսերէն և իտալերէն լեզուաց և վարչական մեծ տաղանդ ունի։

Պ. Պ. Թոմաս Ուիլսընի անգլիական Ռէյլուէյ շոգենաւն որ վաճառք բեռցած Պալսոյ նաւահանգիստը կուգար Օտէսա երթալու համար, Դարդանէլի առողջապահական տեսչութեան կողմէ հրաւիրուեր է Բլազօմէնիի մաքրանոցն երթալ, տասնօրեայ քարանթինայի ենթարկուելու համար։

Թէրճէմանը Հագիգաթի կիմանայ թէ Պուլղար մետրապոլիտներու Պէրաթի խնդրոյն առթիւ Սուսամ կղզւոյն մէջ եւս հանրագրութիւն մը կատարագրուի Կայսերական կառավարութեան մատուցուելու համար։

Սելանիկէն առնուած լրոց նայելով, գաւառին դէպի Պուլղարիոյ և Արեւելեան Բումելիի սահմանագլխոյն վրայ հանրային ապահովութիւնը գոհացուցիչ վիճակի մէջ է։ Ամսոյս հանդերձ սահմանագլխոյ միւս կողմն, դէպի Սերէզլի գաւառն, կը շարունակուին այն տեսակ պատրաստութիւնք որք նպատաւոր գուշակութիւն մը չեն գաւառին այդ մասի ապագային նկատմամբ։

Տեղական իշխանութիւնք միջոցներ ձեռք առած են հալածելու համար այն աւազակախումբերը որք թուի թէ օսմանեան հողը մտնել կուգեն, գըլխաւորաբար Տուպնիցայի կողմէն։

Ադեստալի լուրերը կը հաստատեն հրոդոսէն։ Մարտ ամսոյ վերջին օրերն անդ տեղացող ջրհեղեղումն անձրեւք զարհուրելի հեղեղներ կազմեր են որք իրենց ճանբուն վրայ ամեն ինչ գլորեր տարեր են։ Խաղողի այգիներն, ձիթենիք, թուզի և այլ ծառերն, որք անհուն տարածութեամբ կը ծածկէին կղզւոյն հարաւային մասն, արմատախիլ եղած են այժմ, և խոպան դաշտ մը միայն կը ներկայացնեն աւազով և կոպճներով ծածկեալ։ Բաղմաթիւ ընտել կենդանիք կորսուած և հեղեղէն մղուած են։ Գիւղացւոց կրած բոլոր վնասն 100 հազար ոսկիէն աւելի կը հաշուի։ Դժբաղդութիւն և ազքատութիւն կը տիրէ կղզւոյն ամեն դասակարգի բնակչաց մէջ։

«ԱՐԵՒԵԼՔ»ի ՊԱՏԱՍԽԱՆՆԵՐԸ

—ՍԵՒԱՍՏԻԱ. Ա.Ռ Ո. Տ. Ս.—Ստացանք ձեր նամակն, պէտք եղածները գործադրեցինք. առանձին պատասխանի հարկ չլինիր։

—ՌՈՏՈՍԹՈՅ. Ա.Ռ Գ. Պ.—Ստացանք ձեր նամակն եւ դրամն. Մնացորդ ապառիկ գումարն ալ դանձնիդ կը խնդրուի։

—ՔՂԼԻ, ԳԱՍԱՊ. Ա.Ռ Ա. Գ.—Նամակներդ ստացանք. հարկ եղածն գրեցինք Քարբերդ. շնորհակալութիւն ձեր աշխատութեանց համար։

—ԲԱՂԷՇ. Ա.Ռ Մ. Վ. Մ.—Ղրկուած 100 դահեկանը ղրկեցինք առ Գ. Ա.

—Վ.ԱՆ. Ա.Ռ...—Ղրկուած 500 դահեկանը յանձնեցինք առ Ն. Վ. Ը.

ՊՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՊԱՏՐԻԱՐՔԱՐԱՆԻ

Բնիկ Եդեսացի Մխիթարեան Պետրոս անուն իբր 30—32 տարեկան միջահասակ, շլամայեաց, մեծաքիթ, ցորենագոյն և պիսակաւոր դիմօք, մարմնով գիրուկ և արհեստիւ որմնադիր երիտասարդ մը չորս տարիներէ ի վեր հայրենիքէն մեկնած, եւ ո՛չ, ողջ կամ մեռած ըլլալն անծանօթ մնացած է։

Ազգային Պատրիարքարանն կը ծանուցանէ Արգոյ Հայ ժողովրդեան, որ եթէ երբէք յիշեալ Պետրոսի մասին որեւէ տեղեկութիւն ունին, հաղորդեն Պատրիարքարանի ի գիտութիւն։

9 Ապրիլ 1885 (Բ-ղէ)

ՀԵՌԱԳՐԱԼԱՒՐԵՐ

ԱԺՈՒՆՍ ՀԱՅԱՍ

Ամիէնք, 22 ապրիլ

Պ. Թրիքուբիսի նախարարութիւնն, երեսփոխանական ընտրութեանց մէջ կրած պարտութեան վրայ, հրաժարական տուաւ թագաւորին, որ վաղը Ֆորֆիւէն ասա պիտի դայ։

Պէյկրատ, 22 ապրիլ

Կառավարութիւնն երէկ Երեսփոխանական ժողովոյ ներկայեց Պէլճիոյ հետ կնքեալ առեւտրական դաշնադիրն և հիւպատոսական պայմանագրութիւնն։

Երեսփոխանական ժողովն ապա վաւերացուց Դուանիոյ թագաւորին ընդունելութեան ծախսերն և ուսուցչաց այրիներուն և որբերուն թոշակն օրէնքն։

Վիէննա, 20 ապրիլ

Լրագիրք սաստիկ մտահոգութեամբ կը կը յիշեն Պ. Պիսմարքի մոռալուտ հրաժարման լուրն և կրանն թէ, այս հրաժարում, որուն պատճառ տուած է պիսմարքական կուսակցութիւնը, պիտի փութացնէ անգլոյ-ռուս պատերազմը։

ԴՐԱՄԱԿԱՆ

ՊԱՆԱԹԻՈՆ ԳՈՐՍԱ

ԸՆԹԱՑՔ ՓՈԽԱՆԱԿԱԳՐՈՅ

Դալաթիա. 11 Ապրիլ

3 տոկոս Լոնտոնի վրայ գանձարի)	.....	111
» » » (վճռական)	.....	110 3/8
» Բարիզի » (գանձարի)	.....	22 82 1/2
» » » (վճռական)	.....	22 90

ԸՆԹԱՑՔ ԱՐՔԱՅԵԹՂԻՆ

Օսմանեան Քօնսոլիտ

		Դահեկան
Երէկ երկոյ գոց. (Մինչ.	Դ. Սեպտ	16 36
Ցօրարդի գոցուելէն վերջը	»	17 2
Տերայի մէջ	»	— —
Լառաւտուն բացուելուս	»	17 2
Տարբերագոյն գին	»	17 2
Այսուգայդին »	»	17 1
Վեր օրին	»	17 1
Տարաբերութիւն (1858)	Ա. Սեպտ	Գ. Կ. Ա. Ռ. 29
» (1862)		
» (1860)		
» (1863) Բ.	»	Գ. » » 18
» (1872)		
» (1865)		
» (1869) Գ.	»	Դ. » Ռ. 17
» (1873)		

Իւնիֆիէ Եգիպտական

Երէկ իրիկուն գոցուելուս	.....	68 15
Այս առաւօտ բացուելուս Գ. կ	.....	68 25
Վեր օրին		68 25

ԲԱՆԿԵՆՏՈՒՄՈՒ

Օրիկեթ ժէնէրալ	Գ. կ.	Ամբ. Լ.	3 5
Սեպտ ժէնէրալ	» »	Օսմ. »	6 25
Ամպ տը Գանս	» »	» »	5 8
Լօս. Շանժ է վալէօր ...	» »	» »	3 25
Դրամուէյ	» »	» »	265
Ուսմէրի երկաթուղի		Ֆր.	—
Պրիկասիօն տը Բրիօրիթէ		»	—
Ժանեթիուզիթ Լաբրիսմի		»	—

ԸՆԹԱՑՔ ԴՐԱՄՈՎ

Օսմանեան ոսկի	Դրշ.	100
5% Ֆրանկոնոց	»	87 28
Անգլիական ոսկի	»	110 25
Ռ. Խրիզիրիալ	»	90 14
Ռիսմից	»	51 15
Ռուպի թղթադրամ	»	9 18
» արծաթի	»	89 25
Իսպրին	»	8 38
Էմ. արծ. (տարբ.)	»	107 32
Վէցնոց	»	102 25

Հինգոց	» ...	102 3)
Մեթալիք	» ...	99
Պղինձ	» ...	—
Թղթադրամ	» ...	..

ԵՒՐՈՊԱԿԱՆ ԳՈՐԾԱ

Լոնտոն, 22 Ապրիլ, ժամ 5 վայր. 15 երեկոյ

Անգլ. քսնսոլիտ		95
Օսմն. » Սերի Դ. բացուեցաւ		15 3/8
» » » գոցուեցաւ		15 9/16
» » » Ա.		28 1/2
» » » Բ.		17 1/2
» » » Գ.		15 1/2
Օթոման 1871		61
Փոխառութիւն 1877		71 3/4
Պանք Օթոման		11 1/2
Ռուսական փոխառ. 1873		84 3/4
Եգիպտական միացեալ (ունիֆիէ)		61
» առանձն. (բրիվիլէժիէ)		79
Տպրա Սանիէ		56
Տօմանիալ (փոխառ. Բօչիլոն)		73
Հունգարական պարտաթուղթ 4%		—
Փոխանակութիւն Բարկի վրայ		—

Վիէննա, 22 Ապրիլ, ժամ 4 երեկոյ

Փոխանակութիւն Լոնտոնի վրայ	126 30
Օսմանեան երկաթուղի	21

Բարիզ, 22 Ապրիլ, ժամ 3 վայր. 45 երեկոյ

Ֆրանսական Ռանթ 4 1/2 %.....բաց	108 30
» » 3 %.....	77 90
Օսմանեան քսնսոլիտ Սերի Դ. բացուեցաւ	16 5
» » » գոցուեցաւ	15 75
» » Սերի Բ.	17 75
» » Գ.	15 70
Օսմանեան երկաթուղի	42
» Բէյրի բաժնեթուղթք	—
Պանք Օթոման	540
Գրէտիլիոնէ	530
» Ֆոնսիէ	1315
Բաժնետոմս Լիոնի	1271 25
Սուէզի ջրանցք	1985
Ռուսական 5% 1877ի	85
Իտալական Ռանթ	92 35
Եգիպտական միացեալ	309 37 1/2
Սպանիական (արտաքին)	57 1/2
Բրիտիշէ Թիւրք	373 75
3% Հելլենական	340
Զէք Լոնտրայի վրայ	25 38

ԲԱՐԻԶ ԲԹԻԹ ՊՈՒՐՍ

Ապրիլ 22, ժ. 10, վ. 30

Ֆրանս. Ռանթի, 4 1/2 %	108 20
Օսմանեան »	15 87 1/2
Եգիպտական միացեալ	309 37 1/2

ԻՐԱԳԻՏՈՒԹԻՒՆ, Տօքթ. Սաֆրէյի, գին 4 դահեկան։ Կեդրոնատեղին է Հայոց Միացեալ Ընկերութեանց սենեակն։

Մեր Փրանսագէտ ընթերցողաց կը յանձնարարենք յստակ, որոշ և տարրական դիրք մը որ հասարակութեան կը ծանօթացնէ բժշկութեան գաղտնիքներն, այդ կարեւոր գիտութեան, որու վրայ տեղեկութիւն ունենալ հարկաւոր է ամենուս։

Այդ գրքին վերնագիրն է «ԺՈՂՈՎՐԴԱԿԱՆ ԲԱՌԱՐԱՆ ԳՈՐԾԱԾԱԿԱՆ ԲԺՇԿՈՒԹԵԱՆ», զոր կը հրատարակէ Տոքթոր Բոլ Լապարթ, երիտասարդ հանրածանօթ գիտուն մը որ նաեւ նշանաւոր գրող մ'է, աշխատակցութեամբ բժշկական վարժարանին վարչակալ ուսուցիչներու, Հիւանդ անոցաց բժիշկներու և վիրաբուժներու, և Փարիզի նշանաւոր մասնագիտաց, ինչպէս Պ. Պէ՛նի-Պառտ, Պէտրոն, Պուէ, ՏրլպիովՖոտ, Ֆանս, Կարիէ, Կառիկու-Տէսգան, Ժիլ-Կէռէն, Լանտրիէօ, Լապառթ հին, Մառչան, Մոնէն, Բէան, Բուլէ, Ռոսլայէր Տը Սուառ եւ այլ։

Այս բառարանը կը պարունակէ մարդկանց մարմնոյ կազմութեան և բնախօսութեան անհրաժեշտ տեղեկութիւնները։—Նկարագրութիւն ամեն հիւանդութեանց, անոնց նշանները որովհետեւ կարենայ զանոնց, և անոնց իւրաքանչիւրին յարմար դարմանն։—Աչքէ կ'անցունէ սովորաբար գործածուած բոլոր դեղերը, կը սովորեցնէ անոնց բաղադրութիւնը, յատկութիւններն, և զոյնս պատրաստելու ու գործածելու կերպը։—Մանրամասնօրէն կը նկարագրէ թունաւորելոց, վիրաւորելոց, խեղդելոց, շնչեղդեղոց տրուելիք դարմանները։—Ամէն մարդու անհրաժեշտ այս գրքին մէջ մեծ տեղ կը գրաւեն մանաւանդ առողջաց, հիւանդաց և ապաքինելոց առողջաբանութիւնը։ Կանանց և ծերոց առողջաբանութիւնը։ ամեն արուեստի, ամեն ճարտարութեան առողջաբանութիւնն, և վերջապէս քաղաքաց ու գիւղօրէից հանրային առողջաբանութիւնը։

«Ժողովրդական բառարան գործածական բժշկութեան» գիրքը կը պարունակէ 1,000 պատկերներ, որք կը դիւրացնեն բնագրին հասկացողութիւնը։

Հրատարակիչք ի լոյս կ'ընծայեն զայն պէրպէտ աս պէրպէտ 10 ֆռանկի և պ.ա.ն 50 ֆռանկի։—Կարելի ամբողջ գործին բաժանորդ գրուիլ և մաս առ մաս ստանալ, Օսմանեան ոսկի մը զրկելով Իպրն Էմէնսիի, Գարաքէօյ, Տէյիրմէն խան, թիւ 16։

18 րդ տետրն հրատարակուած է։

ԵԳԻՊՏՈՍԻ

ԱԶԳԱՅԻՆ ԴՈՐՄՈՑ ՀԱՇԻՒՆԵՐԸ

ԱՂԷՔՍԱՆԴՐԻԱ, 1/13 Ապրիլ

Ըստ հրաւիրման Վսեմ. Թագաւոր փաշա Յակոբեանի, Ընդհ. Ժողով մը տեղի ունեցաւ ամսոյս 10ին, տեղւոյն Նորակառոյց եկեղեցւոյ մէջ, ուր ներկայ էին գրեթէ բոլոր ազգայինք։

Ժողովոյս նպատակն էր քննել ու վաւերացնել այն գումարներու հաշիւն որ 1870էն ի վեր Վսեմ. Թագաւոր փաշայի քով կը գտնուէր, և երկրորդ՝ նոր Թաղական խորհուրդ մը ընտրել։

Ն. Վսեմութիւնը առաջնը բացաւ գրաւոր գեղեցիկ առենարանութեամբ մը։ ընթերցումը լմնալէ ետքը Ն. Վսեմութիւնը Յակոբեանն լեզուաւ բացատրեց Նորա գլխաւոր կէտերը՝ որոնք մեծ հաճութիւն պատճառեցին ժողովոյն։ Յետ այնորիկ սեղանին վրայ դրբաւ ազգային եղմնական բոլոր հաշիւները, տումարներն, ընկալագրերն և իւր քովը գտնուած գումարներու հաշուեկշիռը, որպէս զի ժողովր քննէ և վաւերացնէ։ Բայց երբ Ն. Վսեմութիւնը առաջարկեց ազգային նոր թաղական մարմին մը ընտրելու կարեւորութիւնը, բոլոր ժողովուրդը ի մի բերան յայտնեց թէ՝ եթէ Ն. Վսեմութիւնը յանձն չառնու նորընտրելի թաղական խորհրդոյ նախագահելու, ինքն և ոչ մէկը կ'ընտրէ։ ուստի Ն. Վսեմութիւնն իւր սովորական ազգասիրութեամբ յարգելով ժողովրդեան ձայնը սիրով ընդունեց թաղական խորհրդոյ նախագահելու պաշտօնը, որու վրայ ժողովն ընտրեց միւս անդամները, որք են՝ Վսեմ. Կարապետ պէյ Բէյիզեան և Զենովբ պէյ Մէրամէճեան, Մեծ. Յակովբ էֆ. Աշրքեան, Անտոն էֆ. Արթինօֆ, Գրիգոր էֆ. Կիւտիւկեան և Մ.իքայէլ էֆ. Բէյիզեան, որոնք տեղւոյս ազգայնոց վստահութիւնը լիովին կը վայելեն։

Նոր թաղականները ընտրուելէ յետոյ, Վսեմ. Կարապետ պէյ Բէյիզեան ոտքի ելնելով ըսաւ որ ինքը պաշտօն ուներ իւր թարգման բոլոր ազգայնոց կողմանէ իրենց խորին խորհրդոյն նախագահելու առ Ն. Վսեմութիւն, վասն այն մեծ ծառայութեանց զորոնք մատուցած է Ն. Վսեմութիւնն առ ազգն, և գրպանէն ուղերձ մը հանելով կարդաց։ Վսեմ. Թագաւոր փաշա պատասխանեց թէ ինք իւր պարտքէն ի զատ աւելի բան մ'ըրած չունի, և այսչափ շնորհակալութեանց արժանի չտեսնիր ինքզինքը։

Անյուսահատեւ նորընտիր թաղականները Ն. Վսեմութեան ներկայացուցած հաշուեկշիռը մանրամասն կերպիւ քննելէ և վաւերացնելէ յետոյ, ժողովը փակուեցաւ։ Շ. Ա.

ԱՏԵՆԱԲԱՆՈՒԹԻՒՆ ԹԱՂԻՈՐ ՓԱՇԱՅԻ

Աւասիկ Վսեմ. Թագաւոր փաշայի ատենաբանութեան պատճէնը։

Մեծապատիւ Տէրք,

Այսօր զձեզ հոս հրաւիրելուս պատճառը ուրիշ բան չէ՝ բայց մի միայն ձեզ ներկայացնել Ազգային Տնտեսական այն ճիւղին կամ մասին վիճակը ու հաշուեկշիռը որ 1870 մարտ 11/23էն ի վեր իմ մասնաւոր պահպանութեանը եւ ուղղակի իմ տնօրէնութեանը ներքեւ կը գտնուի Վսեմ. Նուպար բաշայի կարգադրութեամբը և ազգին ընդհանուր կամքովը և աղաչանքովը։ Բայց զայն ձեզ ներկայացնելէ առաջ կ'ուզեմ քանի մը խօսք ըսել նորա վրայ։ Նախ կարելի է ոմանք զարմանան և հարցունեն թէ ի՛նչ պատճառաւ արդեօք այսչափ տարիներէ ի վեր այսօրուան թողուցած եմ Ազգին խնդիրը քովս գտնուած գումարներու վիճակը։ Ահա պատասխանս։ նկատելով ազգին նեղ վիճակը ընդհանրապէս եւ Գահիրէինը մասնաւորապէս, և մտածելով թէ չըլլայ օր մը Աղէքսանդրիա բաւական գումար մը կայ ըսելով ջանան խլել իմ ձեռքէ՝ քանի մը ազգեցութիւն ունեցող անձանց միջոցաւ՝ այն պիսի գումար մը զոր ես ի սկզբանէ անտի հաստատ միտքս դրած էի և ինչպէս Աղէքսանդրիոյ ազգայնոց խոստացած էի՝ կործածել վասն շինութեան նոր եկեղեցւոյ որու Ազգը այնչափ պէտք ունէր։ Փառք վերին նախախնամութեան, փաստաբիս հասայ։ Ահա, տեսարք. մինչեւ ցայսօր յետաձգելուս բուն և մի միայն պատճառը և ձեզ կը թողում հիմա վճռել թէ իրաւունք ունէի՞ թէ ոչ։

Տեսարք, երբ 1870 մարտ 11/23 ին ազգային հաշիւները, մանրամասն քննութենէ յետոյ, ճիշդ ու օրինաւոր գտնուելով վաւերացուեցան ժամանակին Առաջնորդ Գերմեծարգոյ եպիսկոպոսի և Թաղական խորհրդոյ անդամց ստորագրութիւններովը, այն ժամանակ բոլոր եղեմական հաշիւները Ազգին յանձնելով հրաժարականս տուի, բայց ըստ Վսեմ. Նուպար բաշայի կարգադրութեան և Ազգին աղաչանացը համաձայն, յանձնառու եղայ իմ մասնաւոր պահպանութեանը տակ առնուլ մի միայն երկու կոտոր պօնօ և 500 լիրանոց Ամբէօնի արժէքառգիր, զանոնք արդիւնաւորելու նպատակաւ։ Այս փափուկ պաշտօնս մինչեւ որ ասոնցմէ կատարած եւ ի գլուխ հասնած ըլլալս դուք հիմա անձամբ պիտի տեսնէք հաշուեկշռին մէջ։ Կարծեմ աւելորդ չըլլար ձեզ յիշեցնել թէ ինչ նեղութիւնով յաջողած եմ այս գումարը քովս պահել, ինչու որ դուք ազգի գիտէք թէ քանի քանի անգամ Գահիրէի ազգային վարչութիւնը ջանք գործեց զայն ձեռքէս առնելու, միշեւ անդամ յանդգնելու սէքուէստրոս դնել անոր վրայ։ բայց փառք Աստուծոյ, յաջողեցայ ազատել զայն իւր ճիրաններէն և այսօր ուրախութիւնը ունիմ անոր հաշիւը ամբողջապէս հաղորդելու ձեզ։

Այս առթիւ կարծեմ անտեղի չըլլար ըսել թէ եղած են ազգայնոց մէջ այնպիսիներ որոնք կարծելով թէ վերոյիշեալ գումարը կորսուած կամ յատկացուած է՝ չեն դադրած ժամանակ ժամանակ զրպարտութիւններ ընել։ բայց այսօր յիշեալ գումարին ինչ զգալի կերպիւ արդիւնաւորուած ըլլալը տեսնելով իմ ձեռաց մէջ՝ կարծեմ և տարակոյս չունիմ թէ ամենքով պիտի մընան։

Վերոյիշեալ գումարներն ինձ յանձնուած օրէն ինչպէս որ իմ ամեն ազգային պաշտօնավարութեան միջոցներուն՝ իմ հաստատ նպատակը միշտ եղած է ազգային դրամական վիճակը բարւոքել՝ կարելի եղածին չափ խնայողութիւն ընել՝ նոր եկամուտներ գոյացնել մասնաւորապէս երբ կը տեսնենք թէ ազգային կալուածները գրտնուած կողմերու արժէքը օր ըստ օրէ լիցնելու վրայ է, և որն է աւելի նշանաւորը, ազգային անտուկը բնաւ պարտքի տակ չը դնել, և ահա այս էր պատճառը որ երբ ժամանակ ժամանակ ազգը հարիւրաւոր ըստորագրութիւններ կրող աղերսագիրներով կ'աղաչէր ու կը փափաքէր ունենալ նոր եկեղեցի մը, փափաք ըստ ամենայնի օրինաւոր և որու պէտքը ես անձամբ կ'զգայի և իրմէ պակաս չէի փափաքեր, բայց ես իմ սկզբունքին հաւատարիմ մնալու համար, այսինքն ազգին անտուկը որ և իցէ պատճառի մը համար պարտքի տակ չի դնել, միշտ կը պարտաւորէի ակամայ մերժել նորա գովելի և արդար աղաչանքը, աւելի պատշաճ առթի թողլով նորա շինութիւնը, ինչու որ քանի գիտէի թէ այնպիսի ձեռնարկութիւն մը ազգին այն ժամանակուան վիճակին մէջ կարեւոր պարտք մը պիտի դոյացընէր իրեն։ և ահա շնորհիւ այս որոշմանս էր որ այսօր երբ շատ հայաբնակ քաղաքներու ազգային տնտեսական և եկեղեցական վիճակը առ հասարակ և կրնամ ըսել առանց բացառութեան խեղճութեան մէջ է՝ Աղեքսանդրիա մի միայն կարող է իրաւամբ պարծենալ բարեյաջող և բարեճոխ դիրք մը աւետելով։ Ազգը, փառք վերին նախախնամութեան, փառաւոր եկեղեցի մը ունենալէ ետքը եւ իւր անտուկը պարտք չունենալէ ի զատ և առանց դպչելու Իտալացւոց դպրատան ծախսուած գեղեցիկ գումարին ստակին որ ամբողջապէս կը կենայ, Տէրութեան արժէքգիրց բաւական գումար մը կը պարունակէ իւր մէջը որ պիտի գործածուի ի ժամանակին կալուածներ գնելու՝ ազգային եկամուտները շատցնելու նպատակաւ։ Այս մասին կուզեմ իմ կարծիքներս ձեզ յայտնել, ենթակայ անշուշտ Ազգին հաւանութեանը։ Ինչպէս որ գիտէք, եկեղեցւոյ պարտիզին ետեւի կողմը բաւական գետին կայ որ բնաւ եկամուտ չի բերեր եւ այսօրուան օրս արժէքը շատ իջած է զայն։ պակաս թողուլ կարծեմ տնտեսական սխալմունք մ'է եւ քանի որ մենք նորա արժողութիւն տալու համար չենքեր չենք կարող կառուցանել հոն, մտածելի որ եթէ յաջողինք քանի մը հազար կանգուն ծախսել, հաւանական է որ մեծագոյն գինը աւելնայ, ուստի կ'առաջարկեմ զայն ծախել և անոր հասոյթովը աղէկ եկամուտ բերող կալուած գնել յօդուտ ազգային տնտուկին։ Այս առաջարկութիւնը կրկնելուս պատճառը այս է։ երբ 1831 ին ազգային հաւանութեամբ իտալացւոց դպրատան 4000 կանգուն գետին ծախուեցաւ, այն ատեն ազգը ինձ արտօնութիւն տուաւ այն կողմի գեղիներն ալ պատհ առնի գտած ժամանակս ծախել, բայց այսօրուան առաջարկած գետինս եկեղեցւոյ պարտիզին մէջ գտնուելով, կը փափաքիմ որ նորէն ազգը իւր հաւանութիւնը ու արտօնութիւնը տայ ինձ այս մասին ալ։ Ակէ ի զատ կը փափաքիմ ձեզ իմացնել թէ տակէ ետքը առաջի գործս պիտի ըլլայ ազգային երկսեռ վարժարան մը կանգնել եկեղեցւոյ պարտիզին մէջ, բայց անոր շինութեանը ձեռք չի զարկած կ'ուզեմ ապահով ըլլալ թէ ազգայինք պիտի խրկեն արդեօք իրենց զաւակները հոն։ եթէ ո՛չ, կարծեմ անօգուտ և միանգամայն մեղք կըլլայ ազգին ստակը տեղը վատնել։

Գալով քովս գտնուած պատրաստ գրամց և արժէքգիրց մասին, կ'առաջակեմ կամ բարեպատեհ առթի սպասել և յանուն եկեղեցւոյ անշարժ կալուած գնել և կամ քովս թողուլ զանոնք արդիւնաւորելու համար և վստահ եղիք որ ամեն ջանք պիտի ընեմ ինչպէս անցեալին մէջ, ձեր յոյսը և վստահութիւնը արդիւնքով պահել, որ միմիայն իմ փափաքս է և պիտի ըլլայ իմ միմիայն մխիթարութիւնը։

Տե՛ւրք, չեմ կարող վերջացնել խօսքս առանց իմ խորին շնորհակալութիւններս հրապարակաւ յայտնելու նախ՝ Վսեմ. Նուպար փաշայի որ բնաւ դադրած չէ իւր հոմուտ խրատներովը պիս քաջալերելու ազգային գործոց մասին, որուն բարեշնորհութեանը Ն. Վսեմութիւնը ամենչափ փափաքող է, երկրորդ մասնաւոր շնորհակալութիւններս կը յայտնեմ Վսեմ. Զենովբ պէյի և Մեծ. Անտոն էֆ. Արթինօֆի որոնց եկեղեցւոյ շինութեան ժամանակ ինձմ. առուցած օգնութիւնները շատ են և արժէքնին մեծ, և երրորդ ընդհանուր շնորհակալութիւններս կը յայտնեմ առ հասարակ բոլոր ազգայնոցս որոնք միշտ պատուած են զիս իրենց վստահութեամբը։

Կը վերջացնեմ խօսքս ձեր առջեւը դնելով վերոյիշեալ հաշուեկշիռը։ զայն քննելու և վաւերացնելու համար։

Աւասիկ Ազգ. Աղէքսանդրիոյ ազգ. հաշիւները 1870 Մարտ 23ին յանձնուած ատեն Վսեմ. Նուպար փաշայի կարգադրութեամբը՝ արդիւնաւորելու համար իմ մասնաւոր ապահովութեան ներքեւ դրուած երկու կոտոր Պօնօ և 500 լիրանոց Ամբէօնների միջոցաւ գոյացած շահուց վիճակը և հաշուեկշիռը։

ՄՈՒՏՔ

	Տէրութեան Բարիֆա ՂՐՇ փրդ.
1. Ազգային հաշիւները գոյուած ատեն ինձ յանձնուած պատրաստ գումարը, ըստ 23 երես հաշուետումարի	9,251· 3
2. Տէր Մկրտչի քով Ազգային եկամուտներէ հաւաքուած ստակներէ տարբեր տարբեր ժամանակ առնուած գումարը	69,587·15
Լուսահոգի Վսեմ. Աւաքել պէյի պաշտօններէ գոյացած հասոյթը	3,120·—
3. Իտալացւոց դպրատան հաւար ծախսուած 4000 կանգուն գետնին գինը Փրք. 32000	123,440·—
4. Ազգային եկամուտներէ հաւաքուած Անտոն աղա Արթինթինօֆի ինձ յանձնած գումարը	60,000·—
5. Բաւարի և Օմիսլիսի ընկերութեանց վարձու տուած երկու գետիններու եկամուտը	116,900·—
Աբրահամ պէյ Բարթալի՝ Խաչկալի շինութեան համար նուիրած գումարը	29,250·—
Կարապետ աղա Յակովբեանի՝ Աւազանի չէնքին համար նուիրուած գումարը	3,486·20
Անտոն աղա Արթինօֆի ձեռաք ծախսուած նոր եկեղեցւոյ շինութենէ աւելցած փայտերուն հասոյթը	1,822·—
6. Հաշիւները գոյուած ատեն ինձ յանձնուած 500 լիրանոց Ամբէօն և երկու Պօնօներուն՝ որոշ համար ընդ ամենը 139,199 ղրշ. վճարուած էր, նոյն թուղթերուն դիները և փոփոխութիւններէ մինչև 1884 դեկտ. 31 առուած շահերը՝ իւնիւֆիյէ թուղթերէ ի զատ ղրշ.	164,270·34
Նոյն թուղթերէն և շահերէն եկած 2030 իւնիւֆիյէ ծախքին գինը % 63էն Անգ. լիրա	1,414· 8
	1,537· 8
	149,896·20 314,167·14
ՂՐՇ.	736,024·17

ԵԼՔ

	Տէրութեան Բարիֆա ՂՐՇ փրդ.
7. Գեր. Մեսրոպ եպիսկոպոսի Պոլիս գացած ատեն իրեն տուած Անգղ. լիրա 300	29,250·—
Դարձեալ նոյնին Նարօլէօն 80	6,172·— 35,422·—
Տէր Գրիգոր Աճէմեանի 9 ամսականները	4,860· 8
8. Ս. Յակոբայ անուան եղած գետիններէն Աղէքսանդրիոյ իրաւունքը եղած երկու գետիններուն հէօճէթի ծախք, Մէհքէմէյի օրնաթօյի և հէրբէն միւլք ընելու համար՝ վաքֆի իրաւունքը ընդ ամենը ըստ հաշուեցուցակի 15,079·36	
Սուրբ Յակոբայ անուան եղած կալուածոց եկամուտը մինչեւ հէօճէթ եղած օրը, Գեր. Սիմէոն եպիսկոպոսի յանձնուած գումարը	8,328·10
Վերոյիշեալ երկու գետինները Ազուլայնէի ձեռքէ ազատելու և առնուած վարձը ետ տալու և կանչեղէն և ծառերու գինը և ուրիշ այլ և այլ մանր ծախքեր	7,715·— 31,123· 6
9. Իտալացւոց դպրատան ծախսուած գետին ստակէն ծախսու առնուած 1600 իւնիւֆիյէ % 74էն Անգղ. լիրա 1184	115,518·—
Պատերազմի ժամանակ Ազգին կալուածագիրներն և արժէթուղթերն Լօնտրայի Պանքային մէջ ապահովութեան դնելու համար՝ Օթոման Պանքայի ձեռաք սահիրանսի, բօսթայի և այլն եղած ծախսուց գումարը	783·—
10. Նորա առոյց եկեղեցւոյ շինութեան բոլոր ծախքերը ըստ հաշուեցումարի	540,583·29
Պատրաստ դրամ	7,734·14
	736,024·17

1. Այս թուականիս ազգային եղեմական հաշուոց գոցուիլը և վաւերացումը այս կերպիւ արձանագրուած են հաշուեցումարներու մէջ։ «Ակէ յառաջ Ազգային եղեմական տումարներն մինչեւ 1868 դեկտեմբեր 31 ազգովին տեսնել և գոցելէ ետքը այն ատեն Մեծ. Թագաւոր աղա Յակոբեանի քով պատրաստ ստակ և պարտամուրհակք ընդ ամենը 109,311 ղրշ. ողջ ստակ գտնուիլ նշանակուած է։ այս անգամ յիշեալ յարգելին նորէն ազգային հոգաբարձութենէ քաշուելու առթիւ 1869 յունվար 1էն մինչեւ 1870 փետրվարի վերջ 14 տարեկան եղեմական հաշիւներն դարձեալ ազգային ժողովոյս ներկայացնելով ամենայն ինչ բարեկարգ ու նպատաւոր գտնուելէ ետքի՝ 1870 մարտ 1էն ազգային եղեմական հաշիւներն Մեծ. Գէորգ աղա Եուսուֆեանի յանձնուելուն, դարձեալ ազգովին տեսնուեցաւ որ վերոյիշեալ պատրաստ եղած գումարէն Աէմման Տէր Աբրահամ քահանային առ ազգն ունեցած 3510 ղրշ պարտքը՝ ազգային հաճութեամբ իրեն նուիրելէ ետքը՝ հետզհետէ եկամուտն այլեւս արդիւնաւորելով այս անգամ իւր քովը մնայ հինգ կոտոր 100 տական լիրանոց Ամբէօն Էյիբսիէնի՝ որոց համար 43,875 ղրշ վճարուած է, ու մէկ կոտոր 50,000 ղրշնոց Մայիսի 1871 Նոյեմբեր 18ին վճարելի և որու համար վճարուած է 38,561 ղրշ 35 փարայ, դարձեալ 75,000 ղրշնոց մէկ կոտոր Մայիսի 1871 դեկտեմբեր 23ին վճարելի և որու համար 56,763 ղրշ վճարուած է ու պատրաստ ստակ կը մնայ 9251 ղրշ 3 փարայ, ու ընդ ամենը կընէ 148,450 ղրշ 35 փարայ, կրնամ հարիւր քառասունը ութը հազար, չորս հարիւր յիսուն ղրշ և երեսունը երեք փարայ եգիպտական ոսկի ստակ։ զորս Վսեմ. Նուպար փաշայի կարգադրութեամբ Մեծ. Թագաւոր աղա Յակոբեանի պահպանութեանը տակ մնալը ապրարուած է։ Այս ամենուն և դիմ գոհունակութիւնս յայտնելով կ'ստորագրեմ։

1870 մարտ 11/23

Աղէքսանդրիա

(Պոլոքէրեալ)

Մեսրոպ եպսկ. Սիւքիսեան

Հիսապը մէկզբիւրի միլիթէէ նազար լիտիպ պատէլ թահքիք սըրասընտա օլտուղունը թատիք իսէրէք Թագաւոր աղա Յակովբեան հաղէքիլերինէ գալալէն թէշէքքիւր իտէրիզ։

(Պոլոքէրեալ)

Տէր Աբրահամ Աէմման

Գէորգ Եուսուֆեան

Արթին Պողոսեան

Մկրտիչ Ճէվահիրճեան»

Ե. Բաւարի ընկերութեան գետնին վարձքը մինչեւ 1885 սեպտեմբեր 5 և Օմիսլիսի ընկերութենը մինչեւ 31 դեկտեմբեր 1885 առնուած են։

6. Քովս եղած 500 անգլ. լիրանոց Ամբէօն էյիբսիէն, 3,000 ղրշնոց մայիսի սերիի 1871 նոյեմբեր 18ին վճարելի եւ 75,000 ղրշնոց մայիսի սերիի 1871 դեկտեմբեր 23ին վճարելի թուղթերուն դիներէն և անոնց վաստակներովը գոյացած է 314,167 ղ 14 փարան, առանց հաշուելու պատրաստ եղած 3,000 իւնիւֆիյէն։ Այս 3000 իւնիւֆիյէէն 1600ը իտալացւոց ծախսուած գետնին ստակովը առնուած է և աւելցած 1400ը վերոյիշեալ թուղթերէն գոյացած է։

7. Երբ 1871 ապրիլ 18ին Մեսրոպ եպիսկոպոսը՝ իւր եւ Երուսաղիմոյ Միաբանութեան մէջ եղած խռովութեանց պատճառաւ Պոլիս կ'երթար, Վսեմ. Նուպար բաշայինամակին հաճուտա իրեն տրուեցաւ անգլ. լիրա 300· և դարձեալ 1873 նոյեմբեր 16ին Նորին Սրբազնութեան տրուեցաւ Մկրտիչ Հալէպլեանի ձեռաք Նարօլէօն 80, ըստ ընկալագրոց։

8. Այս երկու գետիններուն գինը աւելցնելու և դիւրաւ արդիւնաւորելու համար հէքրէն միւլքի ձեւով հէօճէթի ելա՝ է Վսեմ. Նուպար բաշայի անուան։ բայց Նորին վսեմութիւնը Ազգիս գրած է թէ որչափ որ հէօճէթիները իւր անուան եղած են, սակայն յիշեալ գետինները Ալէքսանդրիոյ ազգային սեփականութիւններն են և այն գրոյն օրինակը Գեր. Սիմէոն եպիսկոպոսի յանձնուած է։

9. Այս գետնին Իտալացւոց դպրատան վաճառման պայմանագիրը 1831 ապրիլ 20ին Իտալիոյ հիւպատոսարանին ձեռաքը կատարուած է, որու օրինակը ըստ խնդրոյ Պոլսոյ Պատրիարքին հոն խրկուած է Վսեմ. Սուլթան բաշա Ալանենանի միջոցաւ։

Յիշեալ պայմանագիրը այս օգտակար յօդուածը կը պարունակէ։ «Իտալացւոց դպրոցը որչափ որ չարունակէ, Սէլքսանդրիոյ Հայոց ազգը իրաւունք ունի ամեն տարի հոն ութը տղայ և ութը աղջիկ աշակերտ խրկելու ձրիապէս և յիշեալ դպրատան անօրէնութիւնը պարտաւորեալ է զանոնք ընդունելու»։

10. Նորակառոյց եկեղեցւոյ շինութեան ծախքերը զատ հաշուետումարի մէջ արձանագրուած են, որք Աէքսանդրիոյ Թաղականխորհրդոյ անդամոց կողմանէ քննուելէ ետքը վաւերացեալ են։ Այս եկեղեցւոյ զարդուց գիները և քանի մը նուէրներու ցուցակը զատ է։ հոս միայն Նշանակուած են Վսեմ. Աբրահամ պէյ Բարթալի՝ Խաչկալի շինութեան համար նուիրած 300 լիրան և Մեծ. Կարապետ աղա Յակոբեանի՝ աւազանի համար նուիրած 3,486 ղ 20 փրն։

1870 մարտ 23ին ըստ կարգադրութեան Վսեմ. Նուպար բաշայի հինգ կոտոր 100 ական լիրանոց Ամբէօն էյիբսիէն եւ երկու կոտոր մայիսի սերիի որոնց համար ընդ ամենը 139,199 ղրուշ 35 փարայ վճարուած էր և 9351 ղրուշ 8 փարայ պատրաստ դրամ Վսեմ. Թագաւոր բաշա Յակովբեանի պահպանութեանը յանձնուած ըլլալով, այսօր Ն. Վսեմութիւնն յիշեալ արժէթղթոց և պատրաստ դրամոց հաշուեկշիռը ազգային ժողովոյս ներկայացնելով, ժողովս մանրամասն քննութենէ յետոյ ամենայն ինչ բարեկարգ և նպաստաւոր գտնելով յօժարութեամբ վաւերացուց նոյնը։ Ազգային ժողովս պարտաւորութիւն մը գործած պիտի ըլլայ եթէ հրապարակաւ չի յայտնէ իւր և ինքը թարգման կանչելով՝ բոլոր ազգայնոցս խորին երախտագիտութիւնը առ Ն. Վ. Թագաւոր բաշա Յակովբեանի վասն այն մեծ ծառայութեանց զորս այնչափ տարիներէ ի վեր մատուցած է առ ազգն։ ժողովս մեծ ուրախութեամբ տեսաւ որ Ն. Վսեմութեան յանձնուած վերոյիշեալ գումարը կրկնապատկեր է և նորակառոյց եկեղեցւոյ 540,583 ղրուշ 29 փարայ վատնելէ ետքը դարձեալ այսօր իւր քովը կը մնայ 3000 լիրայի անուանական արժէք ունեցող Իւնիւֆիյէ և 7734 ղրուշ 14 փարայ պատրաստ դրամ, զորս անցեալին պէս արդիւնաւորելու համար իւր քովը մնալը կ'ազաչեմք Ն. Վսեմութեան։ Վերջապէս վերոյիշեալ ամեն կէտերը նկատողութեան առնելով և բոլոր ազգին երախտագիտութիւնը Ն. Վսեմութեան նուիրելով՝ կ'ստորագրեմք։

(Պոլոքէրեալ)

Կարապետ Բէյիզեան

Զենովբ Մէրամէճեան

Յակովբ Աչքքեան

Գրիգոր Կիւտիւկեան

Անտոն Արթինօֆ

Միքայէլ Բէյիզեան

Աղէքսանդրիա

10 ապրիլ 1885

Նորակառոյց եկեղեցւոյ շինութեան համար եղած ծախսուց հինգ հարիւր քառասուն հազար հինգ հարիւր ութսուն երեք զուրուշ և քսանը ինը փարայ Ազգային ժողովս քննելէ ետեւ կը վաւերացնեմք։

(Պոլոքէրեալ)

Կարապետ Բէյիզեան

Զենովբ Մէրամէճեան

Յակովբ Աչքքեան

Գրիգոր Կիւտիւկեան

Անտոն Արթինօֆ

Միքայէլ Բէյիզեան»

ԷՎԴԱՖԸ ՀԻՒՄԱՑՈՒՆ

Էվդաֆը հիւանդուն վարիտաթը ունենալով միշտ իտարէսի մահիւլաթ չիւպէսինէ պէ հէր կիւն միւզայէտելերի իմրա օլունմագտա օլան աթիւզդիքը մահիւլաթին մուայէէն օլան 4 հաֆթամ միւտտէթի իլանընտան ելինմի հաֆթաստ օլան իչուրա 1301 սէնէսի նիսանընին ելինմի բաղար իրթէսի կիւնիւնուէն իթիպարէն պիր հաֆթա զարֆընտա թալիպ օլանլարդն գէյտէթը մուխամմէնէսինին էօչրինէ միւսաւի թէէսին ագէսիպլէ պէբրապէր իտարէի մէզքիւրէյէ միւրաճաաթ իթմէլերի լազըմ կելիպ, պէտէլը մուաճճէլէյէ մահսուսէն սուրէթի վէ սերիի գաղուլ օլունմայագաղը պիրինճի տէֆա օլարագ իլան օլունուր։

· · 3 վէ 5 · · 13000 (1) · — Խմինզատէ Ահմէտ աղա վագֆընտան Գասըմ բաչաձա Սիրքէճի Մուսիէհէտտին մահիւլէսինէ Բաչա համանը սօգաղընտա թէրպիէն 182 մէթրո արսատա ճամէքեան մահալի վէ 252 մէթրո արսա տէրունի համամ վէ 17 գուրնա 4 հալվէթ, քէպիր վէ սաղիր 2 գույու վէ 160 մէթրո արսատա եանի խաթաալ մահալինտէ էհերի 160 ղրշ. քիրալը օն ատէա պէքեար օտաալարընը մուէթէմի մէսատա 2 պապ համամընն նըսֆը հիսէսի զապթ նումէրօսը 670։

· · 36 վէ 37 · · 15330· — Գալաթատա Գէմանքէշ Գարա Մուսթաֆա բաչա մահալէսինէ Գէմէր պաթը ճատտէսինէ Շերպէթխանէ սօգաղընտա Ղազի Բիյալի բաչա վէ Գամէր խաթուն վագֆընտան Թէրպիէն 205 մէթրո արսատա Գէմգինտէ 3 օտայը միւշթէմիլ էհերի 300 ղրշ. քիրալը մէզքիւր Բիյալի բաչա վագֆընտան օլան մահալին 18 հիսէսէն խքի հիսէսի իլէ Գամէր խաթուն վագֆընտան օլան մահալին 12 հիսէսէն պիր հիսէսի· 406։

· · 11 · · 2000 · — Թօբխանէէտ Մուհիէտտին Ցէնարի վէ Մումինէ խաթու

ԿԵՆԱՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐՈՒԹԵԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ԵՐԱՇԽԱՒՈՐԵԱԼ, ԴՐԱՄԱԳԼՈՒԽ
307 միլիոն ֆրանք

ԼԱՆԻՒԵՈՐՔ

Ապահովագրեալք միայն տէր են երաշխաւորեալ դրամագլխոյն և ընկերութեան քոլոր չահերու.

ԹՈՒՐՔԻՈՅ ՀԱՄԱՐ
ՏՆՕՐԷՆ
Ա. Հ. ՄԷԼՔՕՆ
ԳՐԱՖԵՆԵԱԿ ԿԱԼԱԹԱ, ՀԱԼԱՍՃԵԱՆ ԽԱՆ

սօգայո իլլ Պօղոս քէսէն ճատտէսինում Հարէմէյն կէտիքեսթրնատն կէտկի վէ գաբապաշ Մուսթաֆա էֆ. վագ Ֆէնատն միւլքի օրմագ իւրի թէպիէն 45 մէթրօ արատտա Ֆէվգիտատէ 2 օտայը միչթէմիլ սէնէվի 3500 ղրշ. քէրայը պիր պագ չէքէրճի վէ պիր պագ նալինճը տիւքքեանպարրնէն 120 սէհիմատէն 10 սէհիմ հիսէսկիչ միւքնատէ 6 հ. սէսէտէն պիր հիսասէսի։

· · 223 · · 2000 · — Ալթը մէրմէրատէ Քեսթրպ Մուսլիհէտտին մահալլէսինում Հէքիմ օղլու Ալի բաշա ճատտէսինում Էվգաֆ կէտիքեսթրնատն կէտկի վէ Հիսասում պէյ վագ Ֆէնատն միւլքի օրմագ իւզրէ թէպիէն 30 մէթրօ պիր գբթա վէ չէհրի 18 ղրշ. քիրայը քէրէսթէնի տիւքքեանընէն պիւթիւնիւ. 2724։

(1) Ճիւմլէլէրին պարչարընատ իւք հիպատա պուլունան բագգալար՝ մահլիւլթէն նիւմէրօպարրը, վէ լքինճի հիպատաքիլէր՝ գը յմէթի մահլամէնէլերինի պիտիրմէքատ պիրլեր։

ԱԶԴ

Ինչպէս որ յայտնի է, Բուլգարիի երկաթուղեաց վիճակահանութիւնը երկու ամիսը մի անդամ տեղի կունենայ արքունի Փողերանոցին մէջ։

Սոյն վիճակահանութեան 92րդը տեղի պիտի ունենայ յառաջիկայ 1885 Յունիս 1ին (ըստ Եւր.) և 500 թիւեր պիտի շահին։

Այս անգամ առաջին պրդեանն է 300,000, երկրորդը 28,000 ֆր. ատանմէ զատ 48 թիւեր պիտի շահին 75,000, իսկ մնացեալ 480 թիւերն 180,000 ֆր. Շահելի գումարին ամբողջն ստանալու իրաւունք ունեցող բաղդաւորն գինն է 7½, կէսինը 5, և մէկ քառորդինը 3 ղրշ. մէճիտը 20ի հաշուով։ Վճառողաց դոհացուցիչ ղէպ կրլայ։

Կարգաւոր թիւ—այսինքն 1, 2, 3, 4, 5,—առնուլ փափագողք պէտք է այժմէն գնեն։

Դաւառներէն դրամի տեղ թղթատրոչմ և ամեն լեզուէ նամակ կընդունուին։

Ի վաղուց չը նայուած բաժնեթերթոց թիւերը առ մեզ ղրկուած ատեն առանց որևէ փոխարինութեան կը նայուին։

Ցանձնարարութիւնք ընդ փոյթ կը կատարուին։

ՄԱՐԳԱՐ Ց. ԴՈՒԼԱԴՍԼՔՅԱՆ
Կալաթա, Կամուրջի գլուխ
Թիւ 33

ԻԼԱՆ

ԽԱՋԻՆԵԻ ԽԱՍՍԱՑԻ ՇՈՀԱՆԷ

Երբոյ անպարը իշիւն ալընճաղ Անվարսէ Աբօյի սարմաչէթ մոմանուն միանգամսանքնա չէհրի հալը բումինին երիմինճի ճումատ էրթէսի կիւնիւ պաչանճաղընտան, թարիպ օլանլարը Շահանէեակ պուլունմալարը իլան օլունուր։

9 Նիսան 1301

1—3

ՀԱՅ ԹԻՒՅԱՎՃԱՌ

Է թանգիզ էոլոց, ուքիւրլի մոր, ԹԻ- 70

Այս վաճառատուն՝ որ մէկ տարիէ աւելի ժամանակէ հետէ իւր յաճախորդները գոհացնելու ջանք չէ խնայած, կը ծանուցանէ թէ Զինաստանի և Ճափոնի բերքերէն այս անդամ զանազան տեսակ ընտիր թէյեր (չայ) բերել տուած է յատկապէս, եւ կը խնդրէ սիրելի ազգայիններէ, մանաւանդ գաւառացի Հայ տնտէսներէն որպէս զի հաճին գէջ միանդամ ի մօտ տեսնել իւր ապրանքներն և փորձել թէ՝ տեսակց. լաւութիւնը, եւ թէ՝ գիներու ժամանութիւնը։

ՍԵՂԱՆԻ ԲՄՊԵԼԻ

ՖԱՐԳԵԼԻ ՀԱՅՐ ՔԷՐՄԱՆԻ

Նման «Շարթէօղ»ի գիւտին, ախորժահամ և յոյժ առողջարար ըմպելի մէկ և մեծապէս կը գովաբանէ մարսողութիւնը։

Գլխաւորապէս կը գտնուի Գ. Պէրթէն եղբարց քով, Զալաթիա, Սիրէք Ֆրանսէզ։

ԱԶԴ

Գ. Ֆրանսուա Մէլանօ, Ատաբազարէն կը ծանուցանէ թէ չարտի ճանչէ 1885 ապրիլ 4/16 թուականի և 301 աւուր պայմանաժամու 10 ոսկւոյ համար Ա. Նասիթաս Հաճի Բանտէլոյի հրամանն տրուած մէկ փոխանակագիրը, որուն ձեռք որ դանուի։ Ուստի կը յանձնարարեմք որ ոչ ոք դնէ զայն, կամ վաճառականական որ և է գործողութիւն լինի այդ թղթին վրայ։

1—3

ԱԶԴ

ՈՏԻՑ ԿՈՇՏԵՐԸ

ՀԻՄՆՈՎԻՆ ԵՒ ԱՌԱՆՑ ՅԱՒԻ ԿԸ ԲՈՒԺԻՆ

Ցատուկ դեղէ մը, պատրաստեալ

Ի Ս. ՔԱՍԹՈՐԻՏՍԷ

ԴԵՂԱԳՈՐԾ

Իւրաքանչիւր սրուակի գինն է

5 ղրուշ

Կը գտնուի Մ. Քասթորիտէսի քով, Զալաթիա, Քարաքէօյի կամուրջին մօտ, Թիւ 5

Ա. Յ. ՍՆՏԱԼՃԵԱՆ

ՎԱՃԱՌԱՏՈՒՆ

ԵՐԱԺՇՏԱԿԱՆ ԳՈՐԾԻՔՆԵՐՈՒ

Զալաթա, Թիւնէլի քով, Թիւ 28

Վաճառատանս մէջ կը գտնուին Դաշտոյ և Գերմանիոյ համբաւաւոր գործարանաց ընտրելագոյն Դէշտիր անմրցելի աժան գներով և ամեն տեսակ երաժշտական գործիքներ, նաեւ խաղի ու սիկսի ընտիր թղթեր և ապօնի յատկացեալ լուցկի, որոց մասին եւս կը խոստանայ գոհացնել իւր յաճախողներն։

Վաճառատունս պատրաստ է նաեւ վերոյ նշանակեալ ապրանաց վրայ յանձնարարութիւններ ընդունիլ և արագ գործադրել կարի գոհացուցիչ պայմաններով։

31—40

ԻԼԱՆ

ՊԱՊԸ ՍԼՐԱՖԻՐ

Կիւվէզ Սաքսօնիա չուհասը արշընը ճէտիտ իւչ պին պէշ եիւզ պէհէր արշընը ճէտիտի ղրուշ եիրմի իքի, փարայ օթուզ։

Ալ Սաքսօնիա չուհասը արշընը ճէտիտի եիրմի ղրուշ օթուզ փարայա։

Նէվրէնիմ սրմա աբօլէմ։

Զիֆթ իւչ եիւզ օն պէշ գօլ աղաչնա մախսուս։

Զիֆթ պին իքի եիւզ էլլի պէշ եիւզ պաչբեա մախսուս։

Զիֆթ սօգուզ եիւզ էլլի եէտի միլաղիմը եվվէլէ մախսուս։

Զիֆթ պին իւչ եիւզ օթուզ իքի միլաղիմը սոնիյէ մախսուս։

Ճէման իւչ պին օէքիզ եիւզ էլլի սօգուզ։

Պիրպերի իւզերինէ պէհէր ֆիֆթի ալթմըշ եէտի ղրուշա։

Նիզամիյէ էպիսէ անպարքնա չուրութը մուգարրէրէքսինէ վէ նիւմունէլերինէ թէպֆիֆէն միւղայեա օլունմագ իւզրէ մէգգիի միտնաղասայա գօնուլան պարտէ մուրաղգամ իւչ գալէմ էշեայի ֆիյաթը մուրաղգամալերի իլէ թալիպլերի եօհսէսինէ օլուլա Նիսանը բումինին օն պէշինճի փազար իրթէսի երինինէ դասար պէհէր կիւն միանգամսար պիլիճա մէգքիր կիւնէ դարարը գաթիլերի վիրիլէճէկինէն իթայա թալիպ վէ օն ալթընճը սալը կիւնի եիւզէ պէշթէնզիկինէ բաղիպ պուլունանլերին մագամը սէրսակերի լէվգիմանը ցամուիլէ տարէսինէ կէմէլէրի իլան օլունուր։

8 Նիսան 1301

3—3

ՊԱՆԵՐՄԱ ԼԷԼԷՏԻՇԼ ՄԷՃԼԻՍԻ

Իմիթիազը պա Իրատէի Սէնիյէ Պանարբմա պէլէմիկէթինէ իհսան պուլլուն Գանտրբմա լիմանը ըրիմբմ սէատ ու իսկէլէթինինպիր միմէհհիա մտրիֆէթի իլէ ինչա օլունմագ իւզրէ միանագասայա գօնուլատուրնատն, թարիպ օլանլարին թարիխի իլանէն պիլ հիթիպար նիսանը բումի զայէ ինէ գատար տարէրի մէգթիրէյէ միւրաճաաթլարը իլան օլունուր։

30 մարտ 1301

Ցրտանալի և ծանր երկիրներու ամեն հատակաճառաց և վարակարգելոց դէմ։

La VELOUTINE
Poudre de Riz spéciale
PRÉPARÉE AU BISMUTH
Par CHes FAY, Parfumeur
PARIS — 9, Rue de la Paix, 9 — PARIS

ՆՈՐ ՏՏԱՑԶԷ

ՀՐԴԵՀԻ ԴԷՄ

Ա.ՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ ԻՀԱՄՊՈՒՐԿ

Յիշեալ ընկերութիւնն հրդեհի դէմ ապահովագրէ տուներ, կարասիներ, խանութներ և ապրանքներ յոյժ շահաւէտ պայմանագրով, միջնորդութեամբ իւր ընդհանուր գործակալութիւնն։

ՇԻՆՏՆԷՐ ԵՒ ԱՅՏՈՒԱԾԱՏՈՒՐ

Կ. ՊՈԼԻՍ, ՊԱՀՉԷ-ԳԱՐՈՒ, ՃԷԼԱԼ, ՊԼԷ ԽԱՆ

ՍԼԷՅՏԷԼ ԵՒ ՆԱՒՄԱՆ

ՏՐԷՋՏԱ [ՍԱՔՍՈՆԻԱ]

Եւրոպոյ մէջ կարի մեքենայ չինող ամենամեծ գործարանն։

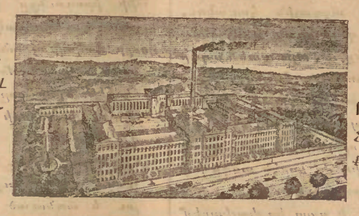

Գործարանատեարք «Օրէյնալ Սաքսոնիա» կոչուած հրաշալաւոր ձեռքի մեքենային։

ՆՈՐ ԴՐՈՒԹԻ՛Ն, ՆՈՐ ԴՐՈՒԹԻ՛Ն, ՆՈՐ ԴՐՈՒԹԻ՛Ն

Ընտանեաց համար ձեռքով և ոտքով բանող մեքենայք։

ՆԱՒՄԱՆ մեքենայն B

Մոտիսներու և դերձակներու համար մեքենայք։

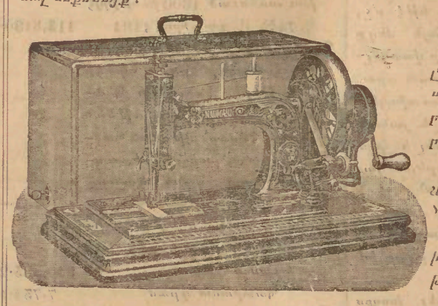

Այս մեքենայն իւր թիւին տակ լայնիկ տեղ մ'ունի, ինչպէս նաեւ ամեն տեսակ կարերու համար նոր բանար գործիքներ, և շատ գիւրութեամբ լու.

ՕՂԱԿ

չիներու համար մանաւոր դորոյիք մը։

Այդ մեքենային համար աշխարհիս ամեն կողմ արտօնութիւն առնուած է։

Մանր.—Այդ ԿԱՏԱՐԵԼՈՒԹԻՒՆԸ չտեսած՝ կարի մեքենայ մի՛ դնէք։

ԳՈՐԾԱՐԱՆԻ ՆՇԱՆՆ — ORIGINAL SAXONIA REGIA SEIDEL & NAUMANN DRESDEN

ԳՈՐԾԱՐԱՆԻ ՆՇԱՆ — MACHINE NAUMANN SEIDEL & NAUMANN, DRESDE

ԳՈՐԾԱՐԱՆՈՒԹԻՒՆԸ ԶՐԻ ԿՈՒՍՈՒՑՈՒԻ

Ընտանեաց համար օղակի գործիք ղր. 75
Դերձակաց » » » » 125

Թուրքիոյ և Յունիստանի համար գործակալ և մեքենասպասեալ
ԷՄ. Ժ. ՄԷՐՃԱՆՕՖ
Կ. Պոլիս, Հաճօբալը խան, Թիւ 47

Ամեն տեսակէն 1500 մեքենայ միշտ պատրաստ կը գտնուին։

ՄԵԾ ՄԹԵՐԱՆՈՑ ԿԱՐԱՍԵԱՑ

587, Մեծ Փողոց Բերայի, ի Թէքէք, մգկիթին դիմաց, 587

Պ. Տիմիթրիոս Սթաթի, տէր վերոյգրեալ Մթերանոցին, պատիւ ունի ծանուցանել հասարակութեան և իւր բազմաթիւ յաճախորդաց թէ իւր վաճառատան մէջ կը գտնուին մեծ քանակութեամբ ամենագեղեցիկ և կատարելապէս հաստատուն կարասիներ, ինչպէս Հաչլաբար դարանիներ, Ճաշարանի և սրահի սեղանիներ, Ամէն տեսակ լուսատարներ (լամպա), Զանազան յեղանակաւոր ռիներ, Հանդերձակալ ռիներ, եւ, եւ։

Այս ամեն կարասիներն ի վաճառ հանուած են

ԶԱՓԱԻՈՐ ԳԻՆԵՐՈՎ

Վաճառատունս նոյնպէս յոյժ աժան գներով ամեն տեսակ կարասիներ կը լինի յանձնարարական։

ԽԱՐԻՍԽ

ԿԵՆԱՑ ԵՒ ԵԿԱՄՏԻՑ ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԸՆԿ.

Ի ՎԻԵՆՆԱ Հաստատեալ 1858ին

1883 Դեկտեմբեր 31ին երաշխաւորեալ հասոյթն էր 80,711,893·45 ֆրանք։

Ապահովագրել տուող անձինք մասնաւոր պարագային մէջ տարեկան բաժիններէն % 25 չափ կընեն։

Ապահովագրել տուող անձինք կենաց պարագային մէջ ապահովագրեալ դրամագլխոյնէն մինչև 41½ % չափ կ'ընեն։

ԽԱՐԻՍԽ ընկերութեան կատարած գլխաւոր գործողութիւնք են.

Ա. Ապահովագրութիւն մանուան պարագային մէջ։ Օրինակ.

35 տարեկան անձ մը 286 ֆրանքի տարեկան բաժին մը կը վճարէ իւր ժառանգորդաց ապահովելու համար 10,000 ֆրանքի դրամագլխոյ մը, վճարելի իւր մահուանէն յետոյ և որ իրեն իրաւունք կուտայ շահուց մասնակցիլ իւր ապրած միջոցին։

Բ. Ապահովագրութիւն կենաց պարագային մէջ (Ժիւրը)։ Օրինակ.

Մէկ տարեկան եղած միջոցին ապահովագրեալ ապրց մը քսան տարի յետոյ 10,000 ֆրանքի դրամագլխոյ մը պիտի ստանայ։ տակէ զատ, պիտի մասնակցի Ընկերութեան 85 % շահուց՝ 293·50 ֆրանք տարեկան բաժնոյն փոխարէն։

Վերջամուտ վճարելի կրկին ապահովութեան բաժինն է տարին 116·19 ֆրանք։

Թուրքիոյ համար ընդհանուր ներկայացուցիչ
ՍՈՓ Ս Պ ՐԳԶԻ

Գրասենեակ, Զալաթիա, Վէրլօտա փողոց, Թիւ 29, Գերմանական Թեմատան դիմաց.

Ընկերութեան տեղատարն է Ս. ԱՏԼԷՐ

ԶՐԻ ԿԱՆՈՆԱԳԻՐ ԱՄԵՆ ԼԵԶՈՒԱՒ

Marque de Fabrique

"ԿՈՒՏՐՈՆ ՎԷՐՆ"

ՎԱՐՁԱՏՐԵԱԼ, ՇԳԱԳՊԱՄԲՈՎ,
Ամսթերտամի 1883ի աշխարհահանդէսին մէջ

Ոչնչի պարունակելով ջրոյ մէջ կասարկեալ սպէս լուծելի խայծղանը (գաթրան)

ՄԻԱԿ ՃՇՄԱՐԻՏ ՄՈՒԶՆ

Այս քաղաքութիւն ունի խայծղանի ԲՈԼՈՐ ԲՈՒԺԻՆՔ յատկութիւնները, մինչդեռ խայծղանի ՄԻԻՍ պատրաստութիւնք միայն անոր հանմն և հոտն ունին։

«ԿՈՒՏՐՈՆ ՎԷՐՆ»ի մէկ չափն կը պարունակ քաքսիւի մը բուժիչ սկզբունքները։ Բայց կարելի է օրը 20 չափ «ԿՈՒՏՐՈՆ ՎԷՐՆ» առնուլ առանց բնաւ վնասուելու, մինչդեռ խայծղանի քսան քաքսիւլ ամբաց վտանգաւոր բորբոքում առաջ կը բերեն։

ԽՆԱՅԾՂԱՆԻ ՄԻԻՍ ԹՈՐԻ ՊԱՏՐԱՍՏՈՒԹԻՒՆՆԵՐԷՆ ԱՆՀՈՒՆԱՑԱԾ ԱԻԵԼԻ ԱԶԴՈՒՆ ԵՒ ԵՐԵՔՊՈՅԻԿ ԱԺԱՆ, «ԿՈՒՏՐՈՆ ՎԷՐՆ»ի հեղուկը չիրով կը ծախուի 1·50 ֆրանքի՝ 20 լիտր խայծղանի ջրի համար։ Իսկ 0·10 պատրաստուած չաքարանուշէն 100 հատ պարունակող չիրը 2·50 ֆրանքի կը ծախուի։

Ընդհանուր մթերանոցապետ
Ժ. ԱԼԻԹԲԱՆՏԻ
Դեղարան Տէլլա-Սուտա
169—Մեծ Փողոց Բերայի—169
Կ. Պոլիս

ՇՈՒԵՆԱՒՍԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ
ՀԱՅՑԱԿԱՆ ԵՒ ՄԱՐՈՒԵԱՆ

Ն. ԲԱՐԻ, ԵՒ ԸՆԿ.

Մարսելիոյ և Բուրսայի գլխաւոր կանոնաւորապէս բանող

Տրապիզոն, Սամսոն և Պաֆում երթալիք յատաջիկայ շոգենաւն է Լամբրիէ որ ապրիլ 22ին Մարսիլիայէն և ապրիլ 29ին Կ. Պոլսէն պիտի մեկնի։

Մարսիլիա երթալիք յառաջիկայ շոգենաւն է Լա Մէյրէլի որ ապրիլ 2ին շաբաթ օր պիտի մեկնի։

Ուղղուի և տրուի ուղղութիւն

Նաւագէքի, ուղեւորութեան և այլ տեղեկութեանց համար

Դիմել առ գործակատարն
ԹԻՆԻՈԹԷ ԲԼՊՈՒԼ
Մոմհանէ փողոց, Թիւ 141

ՄՈՍ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լէվանտ և Մէյտէրանական գլխաւոր ընթացք

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Դանուբիոս	4200	Օսարիս	3000
Ֆերոս	4000	Հէրթիս	3000
Սամանդի	4000	Բէրա	3000
Սէսոստրիս	3250	Գարմանիք	1760
Թիպա	3250	Լորիս	800
Մակասար	3250	Օրիստա	800
Մարիսթիս	3250	Սէսիլ	700

Օսարէս շոգենաւն, նաւապետ Բոլ, Սամսունէն վերադարձու և ամսոյս 25ին շաբաթ օրը ուղղակի Լիվերբուլ պիտի երթայ։

Մակասար շոգենաւը, նաւապետ Թոմսա, ամսոյս 27ին Լիվերբուլէն ուստ կոպասուի ընդհանուր վաճառքով։

Վերոյիշեալ շոգենաւք շքեղապէս յարդարուած են ճամբորդներու համար

Դիմել առ Ժ. Թ. ՈՒԻԹՕՆ և ԸՆԿ.
Մէյտանլըգ փողոց, Պոլիս
Տնօրէնութիւն, Լիվերբուլ
ՃԷՅՄՍ ՄՈՍ և ԸՆԿ.
31, Ճէյմս Սդրիտ, Լիվերբուլ

ԲԱԲԱՑԱՆԻ

ՇՈԳԵՆԱՒԱՑԻՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

Լէվանտ, Մէյտէրանական և Օսթրալիական գլխաւոր կանոնաւորապէս բանող

ՇՈԳԵՆԱՒԻՔ

Անուանք	Թոնոյ	Նաւապետք
Այա Սոֆիա	3,000	Պէքօ
Աբարան	2,500	Ռոճէրս
Ադրիատիկ	2,500	Քրուչչանք
Լազարիա	2,500	Ուիլսօն
Մասէտոնիա	3,500	Մարշ
Ռուսէլիա	2,800	Ֆօթերգիլ

Մասէտոնիա շոգենաւն ամսոյս 20ին շաբաթ օր Ֆամուսէն ատա պիտի վերադառնայ և Լիվերբուլ պիտի ուղղուի։

Ռուսէլիա շոգենաւն ամսոյս 10ին Լիվերբուլէն ատա պիտի հասնի և անմիջապէս վերստին Լիվերբուլ պիտի ուղղուի։

Ընկերութիւնն օրինաւոր գներով վաճառք կընդունի Եւրոպական երկիրներու և Ամերիկայի համար։

Ամեն գիւրութիւն և հանդստութիւն կը տրուին ուղեւորաց։

Դիմել առ ԴԱՆԻԷԼ, ԲՈԲՌ ԵՒ ԸՆԿ.
Գրասենեակ

ՋՐԻՑ ԼԷՅԼԱՆՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԻՔ

Որ կանոնաւորապէս կը բանի Լէվերբուլի և Ամերիկայի մէջ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ամերիկան	2500	Յաֆոնեան	3700
Ամերիկան	2500	Յոլսինեան	3700
Անտալուզիան	2500	Յելլանան	3700
Ամերիկան	2500	Իպերիան	5500
Ադրիատիկ	3700	Իսպերիան	5500
Պավարիան	6000	Իսդրիան	5500
Պուլկարիան	6000	Լեսպիան	2200
Քասթիլեան	800	Լիսուրեան	2500
Պոլիրենեան	2000	Լիսպոն	800
Տուրոյ	700	Օքորթոյ	700
Լեհիստան	3700	Բէրսիան	3800
Դալմատիան	3700	Վալենսիան	6800
Դանէրմիան	3700	Վիրճինեան	6800

Անդամներ շոգենաւը, նաւապետ Քրիսթիան, Օսլոյէն ատա հասաւ և ուղղակի Լիվերբուլոյ համար վաճառք կընդունի։

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն կ'ընծայուի.

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ԷՏՈՒԱՐԴ ԼԱՖՈՆԹԻՆ
Գրասենեակ
Թիւ 34, 35, 36, Եէնի Միւղէթ խան, Զալաթիա.

Նաւատեղք, Պարոնայք Ֆրէտ, Լէյլանտ և ընկ. Լիվերբուլ

Գործակալներ

Կ. Պոլիս, Էտուարտ Լաֆոնդէն.
Զմիւրնայ, Գ. Գ. Քարվէր Եղբարք
Ալեքսանդրիա, Կ. Լ. Վահան և ընկ.
Մալթա, Ա. Քամիլերի.
Շիրա, Ա. Մ. Մավրոկորտադոյ.
Զմիւռնիա, Գ. Ուիդօլ և ընկ.

ԵՐԹԵՒԿՈՒԻԹԻՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԻՔ

Ընդ դէմ Ռուսիոյ, Կ. Պոլսոյ և Օսթրալիոյ

ԹՈՎՄԱՍ ՈՒԻԼՍՈՆ ՈՐԴԻՒՔ ԵՒ ԸՆԿ.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Ալպանս	2,000	Լէգրանդօ	4,500
Անտէլօ	3,000	Մարէնկօ	4,300
Արկօ	1,300	Մարսանի	2,500
Պասսանս	3,500	Միլօ	2,000
Պորտանս	2,200	Նէրօ	2,000
Պրամէ	2,000	Օթէլլօ	5,000
Գէլրս	2,600	Օրլանտօ	3,000
Գասիբաս	2,500	Ադրանդօ	4,500
Գամէօ	2,100	Ադդօ	2,000
Գաղօ	2,000	Բասիքիք	1,200
Գօսն	2,700	Բաբէլմ	3,200
Տիտօ	2,500	Բաղդէր	1,700
Տօմիսօ	1,800	Քիլդօ	2,800
Իրապօ	2,600	Բիանքօ	4,400
Տրադօ	2,600	Ռիմարտօ	3,200
Ֆալիքոն	800	Լոյրօ	3,000
Ֆիտօ	1,700	Լօմանս	5,500
Ֆրամիկօ	1,600	Լօմէօ	3,500
Կարիլէօ	3,500	Պաչիրս	4,000
Կիդանս	2,200	Սաբէնս	2,000
Կօզզ	800	Սիլվիս	2,000
Կրօսնս	2,200	Սօրէնդօ	4,300
Հանկօ		Թասսօ	1,200
Հէրս	2,000	Թ. Ուիլսըն	3,000
Հիտալկօ	3,000	Թիկէր	1,300
Հիւմպերդ	1,200	Թրէնտօ	2,800
Ձիսս	2,300	Փանդօ	3,600
Ջէլլս	2,000	Եէտոս	3,600
Ջօնիս	2,200	Զէպրա	1,000
Լէօ	2,000	Զէրս	140

Նէրոս շոգենաւն Հալէն ատա հասաւ ընդ հանուր վաճառքով և իւր բեռը պարպելէ յետոյ Օսէսա պիտի ուղեւորի։

Ռինալդս շոգենաւը, որ այժմ բեռ կ'առնու ի Հալ, ի մասոյ պիտի մեկնի ի Պոլիս և անտի յՕսէսա։

Ուղեւորներու համար ամեն դիւրութիւն կ'ընծայուի.

Աւելի մանրամասնութեանց համար դիմել առ ՖՐԻՏԻՐԻՔ ՀԻԼՏ
Գործակալ
Թիւ 17–18, Քիւչիւք Միղկիթ խան Զալաթիա

ՔԻՒՆԱՐՏ

ՇՈԳԵՆԱՒԱԿԱՆ ԸՆԿԵՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՌԱՋԻՆ ԿԱՐԳԻ ՇՈԳԵՆԱՒԻՔ

Որ ամբողջ տարի մ'ուղղակի կը բանի Լէվերբուլի և Մէյտերանական գծէն.

Անուանք	Թոնոյ	Անուանք	Թոնոյ
Օրանիա	7,000	Մալթա	3,000
Ադլաս	3,000	Մորգաբ	2,500
Ամէրբօ	3,000	Նանթ	2,500
Պոդնիա	4,600	Բալտիա	5,000
Պալպեք	2,500	Բալմիրա	3,000
Պրիթիշ Քուին	1,200	Սերվիա	7,800
Սեվիլիանիա	5,000	Սիրիա	4,600
Քասալանիա	4,700	Սարակոսա	3,000
Շերբուրկ	2,000	Սմիրնա	3,000
Դեմերարա	2,500	Սիրան	3,000
Կայլիա	4,000	Թարիֆա	3,000
Քէսար	2,500	Թրինիտատ	2,500
Մարաթոն	3,000		

Թրինիտատ շոգենաւն Լիվերբուլէն ատա կ'ըսպասուի մարտ 1ին։

Սարգարեան արտօնութիւն ունի ուղեւորներ և վաճառք ընդունիլ Նիւ-Եորքի, Պոսթընի, կամ Ամերիկայի և Գանատայի ուրիշ և ուրիշ նաւատեղիներու համար։

Դիմել առ ԹՈՄԱՍ Զ. ՃՈՆ
Գործակալ
Թիւ 1 Քիւչիւք Հալիլ փաշա խան Զալաթիա

Ա. ՏՕՄԱՍԵԱՆ — Ս. ՏԱՄԱՏԵԱՆ

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ ԱՐԵՒԵԼՔ ԼՐԱԳՐԻՉ